

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

woensdag

mercredi

28-11-2001

28-11-2001

14:30 uur

14:30 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Samengevoegde vragen van 1
 - de heer Guido Tastenhoye aan de minister 1
 toegevoegd aan de minister van Buitenlandse
 Zaken, belast met Landbouw over "het verloop
 van de onderhandelingen met de kandidaat EU-
 lidstaten" (nr. 5619)
 - de heer Jef Valkeniers aan de minister 1
 toegevoegd aan de minister van Buitenlandse
 Zaken, belast met Landbouw over "het proces van
 uitbreiding van de Europese Unie" (nr. 5833)
Sprekers: Guido Tastenhoye, Annemie
Neyts, minister toegevoegd aan de minister
van Buitenlandse Zaken, Jef Valkeniers

Vraag van de heer Gerolf Annemans aan de 9
 minister toegevoegd aan de minister van
 Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw over
 "persberichten als zou de Antwerpse
 diamantsector iets te maken hebben met de
 financiering van Al Qaeda, het terroristische
 netwerk van Osama Bin Laden" (nr. 5643)
Sprekers: Gerolf Annemans, voorzitter van
de VLAAMS BLOK-fractie, Annemie Neyts,
minister toegevoegd aan de minister van
Buitenlandse Zaken

Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de 11
 minister toegevoegd aan de minister van
 Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw over
 "de opvolging van het Kimberley-proces"
 (nr. 5773)
Sprekers: Leen Laenens, Annemie Neyts,
minister toegevoegd aan de minister van
Buitenlandse Zaken

Vraag van de heer Ferdy Willems aan de minister 15
 toegevoegd aan de minister van Buitenlandse
 Zaken, belast met Landbouw over "een eventuele
 actie van het Belgisch Voorzitterschap in verband
 met de prijschommelingen in de internationale
 koffiemarkt" (nr. 5647)
Sprekers: Ferdy Willems, Annemie Neyts,
minister toegevoegd aan de minister van
Buitenlandse Zaken

Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de 18
 minister toegevoegd aan de minister van
 Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw over
 "het nieuwe rapport betreffende de plundering van
 Congo, voorgelegd aan de UNO-Veiligheidsraad"
 (nr. 1005)
Sprekers: Ferdy Willems, Annemie Neyts,
minister toegevoegd aan de minister van
Buitenlandse Zaken, Leen Laenens

Moties 25
Sprekers: Ferdy Willems, Jean-Marc Delizée

Vraag van mevrouw Claudine Drion aan de 27

SOMMAIRE

Questions jointes de 1
 - M. Guido Tastenhoye à la ministre adjointe au 1
 ministre des Affaires étrangères, chargée de
 l'Agriculture sur "le déroulement des négociations
 avec les pays candidats à l'adhésion à l'UE"
 (n° 5619)
 - M. Jef Valkeniers à la ministre adjointe au 1
 ministre des Affaires étrangères, chargée de
 l'Agriculture sur "le processus d'élargissement de
 l'Union européenne" (n° 5833)
Orateurs: Guido Tastenhoye, Annemie
Neyts, ministre adjointe au ministre des
Affaires étrangères, Jef Valkeniers

Question de M. Gerolf Annemans à la ministre 9
 adjointe au ministre des Affaires étrangères,
 chargée de l'Agriculture sur "certains
 communiqués de presse selon lesquels le secteur
 diamantaire anversoïse serait compromis dans le
 financement d'Al Qaeda, le réseau terroriste
 d'Osama Ben Laden" (n° 5643)
Orateurs: Gerolf Annemans, président du
groupe VLAAMS BLOK, Annemie Neyts,
ministre adjointe au ministre des Affaires
étrangères

Question de Mme Leen Laenens à la ministre 11
 adjointe au ministre des Affaires étrangères,
 chargée de l'Agriculture sur "le suivi du processus
 de Kimberley" (n° 5773)
Orateurs: Leen Laenens, Annemie Neyts,
ministre adjointe au ministre des Affaires
étrangères

Question de M. Ferdy Willems à la ministre 15
 adjointe au ministre des Affaires étrangères,
 chargée de l'Agriculture sur "une éventuelle
 initiative de la présidence belge concernant les
 fluctuations de prix sur le marché international du
 café" (n° 5647)
Orateurs: Ferdy Willems, Annemie Neyts,
ministre adjointe au ministre des Affaires
étrangères

Interpellation de M. Ferdy Willems à la ministre 18
 adjointe au ministre des Affaires étrangères,
 chargée de l'Agriculture sur "le nouveau rapport
 concernant le pillage du Congo qui a été soumis
 au Conseil de sécurité de l'ONU" (n° 1005)
Orateurs: Ferdy Willems, Annemie Neyts,
ministre adjointe au ministre des Affaires
étrangères, Leen Laenens

Motions 25
Orateurs: Ferdy Willems, Jean-Marc Delizée

Question de Mme Claudine Drion à la ministre 27

minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw, over "de besluiten en de gevolgen van de vierde ministeriële conferentie van de WHO in Qatar" (nr. 5832)

Sprekers: **Claudine Drion, Annemie Neyts**, minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken

adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture sur "les conclusions et les suites de la quatrième Conférence Ministérielle de l'OMC au Qatar" (n° 5832)

Orateurs: **Claudine Drion, Annemie Neyts**, ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

van

du

WOENSDAG 28 NOVEMBER 2001

MERCREDI 28 NOVEMBRE 2001

14:30 uur

14:30 heures

De vergadering wordt geopend om 14.48 uur door de heer Jacques Lefevre, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.48 heures par M. Jacques Lefevre, président.

01 Samengevoegde vragen van

- de heer Guido Tastenhoye aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw over "het verloop van de onderhandelingen met de kandidaat EU-lidstaten" (nr. 5619)
- de heer Jef Valkeniers aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw over "het proces van uitbreiding van de Europese Unie" (nr. 5833)

01 Questions jointes de

- M. Guido Tastenhoye à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture sur "le déroulement des négociations avec les pays candidats à l'adhésion à l'UE" (n° 5619)
- M. Jef Valkeniers à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture sur "le processus d'élargissement de l'Union européenne" (n° 5833)

01.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mevrouw de minister, voorafgaandelijk verheug ik mij erover dat u na al uw reizen nog eens in het land bent. U hebt trouwens in het kader van de uitbreiding van de Europese Unie, het onderwerp van mijn vraag, heel wat door Europa gereisd. Daarom denk ik dat ik met mijn vraag bij u aan het juiste adres ben.

01.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Nous sommes partisans d'un élargissement de la Communauté européenne mais, en ce qui concerne les pays d'Europe de l'Est il faut éviter de verser dans la précipitation.

Volgens mij zijn we allemaal grote voorstanders van de uitbreiding van de Europese Unie naar Oost-Europa. Toch moeten we enige voorzichtigheid in acht nemen en mogen we zeker niet overhaast te werk gaan. Dat zou immers tot gevolg kunnen hebben dat de publieke opinie zich tegen de uitbreiding begint te verzetten. Ik verwijs in dat verband naar de eurobarometer, die u zeker kent. Het is een zesmaandelijks onderzoek, dat wordt uitgevoerd in opdracht van de Europese Unie. Telkens opnieuw wordt daarin vastgesteld dat minder dan de helft van de bevolking gewonnen is voor een uitbreiding naar Oost-Europa. In België ligt het percentage op 40%. Ik denk dat er zowel voor u als voor de parlementsleden nog heel wat werk aan de winkel is om de bevolking ervan te overtuigen dat het een goede zaak is om sommige Oost-Europese landen tot de Europese Unie toe te laten.

L'opinion publique n'est pas encore totalement convaincue de l'opportunité de l'élargissement. Une méthode de travail en deux ou trois phases nous semble indiquée. Des pays tels que la Slovénie, la Hongrie, la Pologne, Chypre etc. peuvent, à mon avis, rejoindre l'UE dans une première phase mais avec des pays tels que la Roumanie et la Bulgarie, la prudence s'impose. C'est surtout la libre circulation des personnes au départ de ces pays qui préoccupe l'opinion publique. On peut penser à l'arrivée éventuelle de prostituées d'Europe de l'Est ou à l'acquisition massive de terrains

In ieder geval zijn er met betrekking tot de uitbreiding toch een aantal problemen die de regering volgens mij ietwat onderschat. Midden deze maand nog heeft de EU-commissaris voor Uitbreiding, de heer Günter Verheugen, een uitbreidingsrapport uitgebracht. Welnu,

volgens mij loopt hij te hard van stapel. Zo stelt hij voor om op korte termijn acht tot tien landen aan te duiden, zodat de bevolking ervan reeds in 2004 zou kunnen deelnemen aan de Europese verkiezingen, waarna de landen zouden kunnen toetreden. Dat gaat me toch een beetje te snel.

Mij lijkt het beter om in twee of in drie fasen te werken. In een eerste fase kunnen de landen toetreden, waarvan we werkelijk overtuigd zijn dat ze ofwel helemaal, ofwel in grote mate klaar zijn. Ik denk hierbij aan Slovenië, Hongarije, Polen, Malta en Cyprus. Die landen zijn geschikte kandidaten om onmiddellijk in de eerste fase te worden toegelaten. Tegenover landen zoals Roemenië en Bulgarije, moeten we echter een voorzigtigere houding aannemen. Een aantal problemen, zoals in verband met het vrije verkeer en de vrije vestiging van personen, verdient opheldering, want anders keert de publieke opinie zich af van het uitbreidingsproces. Ook in Duitsland en Oostenrijk, die grenzen aan Oost-Europa, leeft die problematiek heel sterk.

Om te illustreren wat ik bedoel, vertel ik u een kleine anekdote. Toevallig vernam ik dat het Europees Hof van Justitie op 20 november jongstleden een merkwaardig arrest heeft gevelde over Oost-Europese prostituees in Nederland. Het Hof stelde dat prostitutie een economische activiteit is, die moet kunnen leiden tot een verblijfs- en werkvergunning. Hoe verkoopt u zoiets aan de bevolking? Als ik wil, kan ik naar de pers gaan met het verhaal "dat de Oost-Europese hoeren in aantocht zijn". Ik maak er nu een karikatuur van. Kortom, we moeten de uitbreiding toch enigszins in goede banen leiden, mevrouw de minister.

Zo zijn er in verband met het vrij verkeer van personen met Polen problemen, omdat het land weigert tijdelijk beperkende maatregelen te aanvaarden. Terwijl wij vrezen overspoeld te worden door goedkope werkrachten, zijn zij er beducht voor dat wij massaal hun gronden zullen opkopen, waardoor de grondprijzen ginder de pan uit rijzen en de Polen zelf geen grond meer zullen kunnen aankopen.

Mevrouw de minister, ik breng hier een zeer belangrijk thema te berde dat ons allen raakt. Vandaar mijn vragen die ik u reeds een tijd geleden heb bezorgd. Ten eerste, kunt u een stand van zaken geven over de onderhandelingen met de kandidaat-lidstaten?

Ten tweede, kunt u voor elk land afzonderlijk de resultaten en de knelpunten aangeven?

Ten derde, wat is het tijdschema en de werkwijze met betrekking tot de EU-uitbreiding?

01.02 Minister **Annemie Neyts**: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, voorafgaandelijk verontschuldigd ik mij ervoor dat ik hier niet om halfdrie aanwezig was.

Dat is te wijten aan het feit dat ik in het Europees Parlement een zogenaamde triloog had met de voorzitter van het Europees Parlement en van de Europese Commissie over onder meer de problemen die we nog trachten op te lossen voor het voorzitterschap. Ik ben zo snel als ik kon gekomen en verontschuldigd mij voor de vertraging.

et de biens immobiliers en Europe de l'Est, par de riches Occidentaux.

La ministre pourrait-elle nous donner un aperçu général de l'évolution des négociations avec les candidats membres? La ministre pourrait-elle pour chaque pays séparément nous informer des résultats et des pierres d'achoppement au niveau de ces négociations? Dans le cadre de l'élargissement, la ministre pourrait-elle nous communiquer le calendrier futur et la méthode de travail utilisée, notamment dans la perspective du sommet de Laeken?

01.02 **Annemie Neyts**, ministre: La libre circulation des personnes au sein des Etats membres est un problème important. L'UE a adopté une position commune qui stipule que les candidats membres devront respecter une période transitoire de sept ans. Les deux premières années ne prévoient pas l'application de la libre

Bovendien moet ik u meedelen dat ik om 16.30 uur opnieuw verwacht word in het Europees Parlement voor een persconferentie in verband met de situatie van de vrouwen in Afghanistan. U zult waarschijnlijk begrijpen dat ik daar graag bij aanwezig wil zijn. Ik zal alleszins trachten te antwoorden op alle vragen binnen dat tijdsbestek. Blijven we tot de essentie, dan moet dat zeker lukken.

Aan de heer Tastenhoye laat ik opmerken dat hij het hoofdzakelijk had over de gevoeligheden van de bevolking van de lidstaten en de kandidaat-lidstaten in verband met het vrije verkeer van personen en van goederen en kapitaal. Ik herinner hem eraan dat er op het einde van het Zweedse voorzitterschap een gemeenschappelijk standpunt werd verwoord, een zogenaamd Disappeared Draft Common Position, over het vrije verkeer. Daarin leggen de lidstaten aan de kandidaat-lidstaten een overgangperiode van maximaal 7 jaar op. De eerste twee jaar van die periode is er in beginsel geen vrij verkeer. Ik bedoel hiermee dat alle regels in verband met visum, arbeidsvergunning en verblijfsvergunning onverkort gehandhaafd blijven. Die termijn kan worden verlengd met drie jaar en nadien nog eens met 2 jaar.

Er zijn een aantal lidstaten, bijvoorbeeld Finland, die van die beperkingen geen gebruik willen maken. Het gaat hier niet over landen die fungeren als immigratielanden. België heeft zich tot nu toe aangesloten bij het gemeenschappelijk standpunt dat voorziet in een overgangperiode van eerst 2 jaar, daarna 3 jaar en nog eens 2 jaar, wat in totaal 7 jaar maakt.

Het Belgisch voorzitterschap heeft, om de hele regeling aanvaardbaar te maken bij de kandidaat-lidstaten, verduidelijkt dat ze wederzijds is. Niet alleen lidstaten zullen dus gedurende 2 jaar, 3 jaar en nadien 2 jaar beperkingen aan inwoners van de kandidaat-lidstaten kunnen opleggen. Ook de kandidaat-lidstaten zullen, indien zij dat nuttig vinden, gelijkaardige beperkende maatregelen kunnen nemen gedurende een periode van 2 jaar, 3 jaar en nog eens 2 jaar ten aanzien van de burgers uit de lidstaten.

Op het eerste gezicht lijkt dat een doekje voor het bloeden te zijn. Dat is niet zo. U hebt er trouwens zelf op gewezen dat een aantal kandidaat-lidstaten vreest vooral hooggeschoolde burgers te verliezen aan de huidige lidstaten en omgekeerd. De huidige en de toekomstige lidstaten van de Unie zullen het vrije personenverkeer gedurende zeven jaar kunnen beperken. Die maatregel werd vooral ingevoerd op instigatie van Duitsland en Oostenrijk, omdat die twee landen vrezen - sociologische en economische onderzoeken tonen aan dat die vrees niet onterecht is - dat in de delen van die landen grenzend aan kandidaat-lidstaten, de minst gekwalificeerden van hun actieve bevolking wel eens uit de arbeidsmarkt zouden kunnen worden verdreven door de instroom van hoger gekwalificeerde en jongere werkzoekenden uit de kandidaat-lidstaten.

De Raad Algemene Zaken heeft in juli 2001 het Belgische voorzitterschap een werkprogramma opgelegd, op basis waarvan de onderhandelingen tot de uitbreiding van de Europese Unie dienen te worden gevoerd. Wij zitten volledig op schema, wat wil zeggen dat er hard wordt gewerkt en dat het scenario voor de toetreding of het vooruitgangsschema - door ons ook worldmap genoemd -,

circulation. Cette période peut être prolongée de trois ans et ensuite encore de deux ans. Cela vaut pour tous les Etats membres. Certains pays, comme la Finlande, ne souhaitent pas appliquer cette mesure, mais la Belgique a décidé de suivre la position commune adoptée par l'UE.

Les candidats membres peuvent donc également adopter de telles mesures vis-à-vis des Etats membres. Un certain nombre de candidats membres craignent, en effet, une fuite des cerveaux vers les Etats membres. Des pays comme l'Allemagne et l'Autriche ont également demandé des restrictions à la libre circulation des personnes, étant donné qu'un afflux de jeunes immigrés qualifiés risque de chasser du marché du travail les travailleurs autochtones peu qualifiés.

En ce qui concerne les négociations d'adhésion, le calendrier prévu est respecté. Les événements du 11 septembre ont renforcé la dynamique. Depuis lors, la coopération internationale est encore davantage de mise.

Le 27 juillet et le 26 octobre de cette année, deux conférences ont été organisées au niveau des suppléants et une troisième aura lieu aujourd'hui ou demain.

Les travaux consistent en l'examen de chapitres consacrés à des matières spécifiques, par exemple les douanes, la politique scientifique, les transports, etc.

Sur les 360 chapitres, il y a 331 chapitres pour lesquels la discussion a été ouverte et elle est même terminée pour 217 d'entre eux.

Les 11 et 13 septembre se déroulera une autre conférence ministérielle. A ce niveau, la discussion de sept chapitres est terminée avec tous les candidats membres. Chaque chapitre, il y en

opgenomen in de besluiten van Nice en Göteborg, strikt wordt gevolgd. Er is bijgevolg geen sprake van enige vertraging. De tragische gebeurtenissen van 11 september hebben de dynamiek alleen maar versterkt en zeker niet verzwakt, omdat iedereen aanvoelt dat het antwoord op de aanslagen in New York zeker niet minder, maar meer internationale samenwerking beduidt.

Zuiver kwantitatief gezien – nadien geef ik een kwalitatieve benadering – werden er op 27 juli – ons voorzitterschap is begonnen op 1 juli – en op 26 oktober twee conferenties belegd met de kandidaat-lidstaten, op het niveau van de plaatsvervangers. Vandaag of morgen is er nog een derde conferentie op het niveau van de plaatsvervangers gepland.

Er zijn vijftientig hoofdstukken behandeld en de bespreking van dertien hoofdstukken is voorlopig gesloten. Met Bulgarije werden de hoofdstukken Telecommunicatie en Vrij Verkeer van Kapitaal afgehandeld. Dat laatste heeft betrekking op de banksector en op de regulering van de financiële markt, de beurs en zo verder. Met Cyprus hebben wij voorlopig de bespreking van het hoofdstuk Leefmilieu gesloten. Met Tsjechië werden de hoofdstukken Vrij Verkeer van Personen – de verduidelijking die ik u hierover heb gegeven, was zeer belangrijk, want zonder zouden de onderhandelingen vastgelopen zijn – en Belastingcontrole gesloten. Met Letland hebben wij de belangrijke hoofdstukken Visserij en Douane-unie afgewerkt. Met Malta werd het hoofdstuk Transport, dat moeilijk lag, afgewerkt. Met Polen werden de besprekingen van de hoofdstukken Leefmilieu en Energie beëindigd, hoewel de wisseling van de meerderheid na de zopas gehouden verkiezingen het werk niet heeft vergemakkelijkt. Met Roemenië werd het hoofdstuk Consumentenzaken afgehandeld.

Daarbij zijn we ook uit een aantal kwesties in verband met productkwaliteit geraakt. Met Slovenië hebben we de bespreking van het hoofdstuk over de douane-unie afgerond en met Slowakije het hoofdstuk Energie, dat ook het deel over de nucleaire energie omvat, wat zeer belangrijk is.

De Europese Unie heeft, met andere woorden, tot op vandaag de bespreking van 331 van de 360 hoofdstukken geopend. Van die 331 zijn er bovendien 217 hoofdstukken waarvan de bespreking voorlopig is beëindigd. Ik hoef u niet eraan te herinneren dat het acquis communautaire in 31 hoofdstukken is beschreven, die met de 12 lidstaten waarmee wij uitbreidingsonderhandelingen zijn gestart, moeten worden besproken.

Vandaag of morgen komen de afgevaardigden van al die landen, lidstaten en kandidaat-lidstaten, opnieuw bijeen op niveau van de plaatsvervangers. Dat wil zeggen dat er wordt onderhandeld op het niveau van de diplomaten en niet zozeer op ministerieel niveau. In ieder geval is er nog een ministeriële conferentie op 11 en 12 december gepland om zoveel mogelijk vooruitgang te maken met de onderhandelingen.

Hoe zijn we nu te werk gegaan? In de maand juli van dit jaar werden er tijdens de vergadering met de plaatsvervangers 3 basisdocumenten besproken, mededinging, concurrentie inclusief de visserij en het Schengen-gedeelte. Schengen slaat op het vrij verkeer van personen, de uitreiking van visa en dergelijke.

a plus de 30, doit être examiné avec chaque candidat membre individuellement. On en arrive donc ainsi à un total de 360 chapitres.

Le 26 octobre, nous avons établi un tableau récapitulatif qui est à la disposition de chacun. Ce tableau donne une image précise de la situation dans chaque pays. Un grand nombre de candidats membres progresse rapidement et pourra participer aux élections européennes de juin 2004.

L'aspect qualitatif est lié à l'exécution de la loi. En effet, la phase des dossiers faciles est terminée, le moment de vérité approche.

Le dossier Schengen a pu être finalisé, début novembre, un dossier particulièrement important pour notre population et pour les candidats membres.

Dans le chapitre agricole, nous avons procédé à la deuxième lecture des aspects vétérinaire et phytosanitaire. Nous comptons aussi conclure ce chapitre avant que l'Espagne ne reprenne le flambeau.

Nous multiplions encore nos efforts pour clôturer le chapitre fiscal, en particulier en matière d'accises sur les cigarettes et de réduction des taux de TVA.

En matière de transports, des problèmes sont survenus avec l'Autriche et quelques candidats membres. L'adaptation des poids lourds aux normes environnementales européennes pose problème à la majorité des candidats membres.

En ce qui concerne le volet agricole, une position commune doit encore être trouvée à propos des questions vétérinaires et phytosanitaires. La présidence espagnole se chargera de l'agriculture à proprement

In september kon de laatste hand worden gelegd aan het Schengen-document waarbij ook een EU-standpunt is ingenomen op het vlak van veterinaire en fytosanitaire vraagstukken, alles wat dus te maken heeft met diergezondheid en -welzijn en planten en gezondheid. Wij zijn daarvoor uitgegaan van een basisdocument van mei 2001, betreffende de voedselveiligheid.

We hebben het hoofdstuk Sociaal Beleid met Bulgarije geopend en met Roemenië hetzelfde hoofdstuk en het hoofdstuk Fiscaliteit. Dat brengt het aantal geopende hoofdstukken met kandidaat-lidstaten, onder Belgisch voorzitterschap, op een totaal van 17. De afronding van het hoofdstuk Consumentenzaken met Roemenië brengt het aantal voorlopig gesloten hoofdstukken, met alle kandidaat-lidstaten, op 7.

Ik heb een overzicht van de standpunten van de kandidaat-lidstaten van 26 oktober. Wij zullen de tabel aan de voorzitter bezorgen. Die tabel geeft een duidelijk beeld van de voortgang per land. U kunt die tabel beschouwen als een foto van de situatie op een bepaalde dag. Wat we puur kwantitatief kunnen zeggen, is dat een meerderheid van de kandidaat-lidstaten met het tempo waarin de hoofdstukken worden besproken, uitzicht heeft gekregen op de verwezenlijking van hun doel. Als die trend zich zo doorzet in 2002, dan zullen we de uitbreidingsonderhandelingen over het acquis communautaire met een significant aantal kandidaat-lidstaten tegen het einde van volgend jaar kunnen afronden. De kandidaat-lidstaten kunnen zich dan klaarmaken voor de deelname aan de Europese verkiezingen van juni 2004. In de tussentijd moeten we natuurlijk wel nog het toetredingsverdrag op punt stellen.

U vroeg naar het aantal van de hoofdstukken die respectievelijk geopend en voorlopig gesloten zijn. Dat is een puur kwantitatieve benadering. Daarnaast is er ook het kwalitatieve aspect, dat natuurlijk alles te maken heeft met de tenuitvoerlegging. Het is een zaak om de wetgeving aan te passen, het is een andere zaak om ervoor te zorgen dat de wetgeving in de feiten wordt omgezet.

Ik wil er uw aandacht op vestigen dat – gelet op het feit dat we ons in de laatste rechte lijn bevinden voor de toetreding – de fase van de gemakkelijke dossiers voorbij is. Elk dossier is nu moeilijk, zowel voor de kandidaat-lidstaten als voor ons. Het moment van de waarheid nadert en in deze situatie kunnen we niet meer spreken over gemakkelijke dossiers. We zijn wel erg blij dat we begin november 2001 het Schengendossier hebben kunnen afhandelen, samen met de dossiers over justitie en binnenlandse zaken. Dat zijn toch essentiële dossiers die onze bevolking erg interesseren. De bevolking wil immers graag weten of in de kandidaat-lidstaten een niveau van rechtszekerheid en van eerbied voor de wetten en de reglementen bestaat, vergelijkbaar met onze wetten. Wij moeten daar eerlijk in zijn. We moeten van de kandidaat-lidstaten niet een meer angstvallig respect voor de wetten vragen dan onze eigen bevolking opbrengt, maar wel iets vergelijkbaars. Wat dat betreft, gaat het in de goede richting. Wij hopen dus dat we er nog in zullen slagen dit hoofdstuk te sluiten met drie van de vier kandidaat-lidstaten.

Wat het hoofdstuk landbouw betreft – ook een belangrijk hoofdstuk – is er een tweede lezing geweest van de veterinaire en de fytosanitaire

parler. Sur le plan de la libre circulation des personnes et des biens, il a été clairement établi que les mesures avaient un caractère réciproque. Ceci a permis un assouplissement des positions.

La concurrence et la compétitivité posent également problème. Ces pays ne sont pas familiarisés avec la notion de concurrence loyale. En matière de justice et d'affaires intérieures, l'évolution est positive.

Le travail progresse tant sur le plan qualitatif que quantitatif. Plus la date d'adhésion approche, plus la pression pour s'adapter aux normes européennes augmente. Une fois que les candidats seront devenus membres à part entière, ils voudront plus que jamais égarer nos critères qualitatifs. L'adhésion accentuera la pression sur la mise en oeuvre des mesures.

Tous les pays candidats à l'adhésion avec lesquels nous négocions pourront être membres de l'Union à part entière dès 2004, à l'exception de la Roumanie et de la Bulgarie, qui ne sont pas encore suffisamment loin dans le processus. D'ailleurs, ni la Bulgarie ni la Roumanie ne demandent que celui-ci soit accéléré. Leur souhait est de clore les négociations en 2004 et de n'adhérer qu'en 2006. La Roumanie redouble d'efforts pour rattraper son retard, et il en est de même pour la Bulgarie.

A ce jour, dix pays sont donc prêts à clore les négociations, dès 2002, et ils pourront donc faire partie de l'Union, dès 2004.

M. Tastenhoye parle de l'opinion publique. Selon moi, le scepticisme ambiant n'est dû qu'à une méconnaissance du problème et à l'absence d'informations sur l'état d'avancement des négociations. Ceci est de nature à engendrer des doutes parmi la population. Le dossier est complexe. Avec le temps et les

aspecten van de landen waarmee de onderhandelingen aanvankelijk gestart zijn. U herinnert zich vast die eerste groep van landen. Wij hopen dat tegen het eind van het Belgisch voorzitterschap een voldoende uitgeklaard ontwerp van gemeenschappelijk standpunt op papier zal staan, vooraleer Spanje de fakkel van ons overneemt.

informations qui ne manqueront d'être diffusées sur le sujet, les derniers doutes seront dissipés.

Wij zijn nog hard aan het werk om een maximum aan resultaten te boeken voor de Top van Laken begint. Wij werken onder meer aan een aantal hoofdstukken. Wat de belastingheffing betreft, heeft de voorzitter van de commissie een aantal voorstellen geformuleerd die nu bestudeerd worden. De knelpunten daarbij zijn de accijnzen op sigaretten en de verlaagde BTW-tarieven voor bepaalde goederen en diensten. In de meeste kandidaat-lidstaten is het belastingpercentage op sigaretten en op andere tabaksproducten veel lager dan in de lidstaten van de Europese Unie. Die percentages moeten natuurlijk op peil worden gebracht. De kandidaat-lidstaten vrezen wel een negatieve reactie van hun bevolking, wanneer de aanpassing te bruusk gebeurt. Zij vragen daarom enig begrip voor een bepaalde overgangperiode. Voor de verlaagde BTW-tarieven geldt hetzelfde. Er zijn producten waarvoor in de kandidaat-lidstaten geen of een zeer laag BTW-tarief bestaat. Volgens het 'acquis communautaire' moet dat tarief verhoogd worden. De kandidaat-lidstaten vragen dat we begrip tonen en willen een overgangperiode krijgen. Dan zijn er weer lidstaten die vrezen dat dit alles leidt tot allerlei vormen van onreglementaire invoer van producten die aangekocht worden in de nieuwe lidstaten tegen lagere BTW-tarieven, en dergelijke meer.

Wat het vervoer betreft, zijn er nog altijd problemen voor bepaalde lidstaten – ik denk zeker aan Oostenrijk, maar niet alleen aan Oostenrijk – en ook voor bepaalde kandidaat-lidstaten. Zij vrezen dat, wanneer ze hun vrachtwagens op een korte tijd moeten aanpassen aan de bij ons geldende milieunormen, er teveel bedrijven over de kop zullen gaan. Bij andere lidstaten bestaat precies de omgekeerde vrees. Dat moeten we dus nog uitklaren.

Wat landbouw betreft is het de taak van de lidstaten om een gemeenschappelijk standpunt te ontwikkelen op fytosanitair en veterinair vlak. Dat zal wel lukken, maar inzake landbouw als dusdanig behoort de verantwoordelijkheid tot het Spaans voorzitterschap.

Ik had het reeds over het vrij verkeer van personen en kapitaal. Op dat vlak werd vooruitgang geboekt dankzij de verduidelijking dat het wel te verstaan is dat zulks in de twee richtingen geldt.

Inzake het vennootschapsrecht maken wij grote vorderingen, maar de onderwerpen mededingen en competitie liggen wat moeilijker. Immers, gezien het economisch regime van deze landen vooraleer de uitbreidingsonderhandelingen van start gingen, begrijpt u wellicht dat zij niet onmiddellijk vertrouwd waren met begrippen zoals gelijk speelveld, eerlijke mededingen, speciale onafhankelijke overheden die toezien op de naleving van eerlijke mededinging en dergelijke.

Op het vlak van justitie en binnenlandse zaken evolueren wij goed.

De zaken gaan bijgevolg goed vooruit, zowel kwantitatief als kwalitatief. Sommige lidstaten zijn van oordeel dat de kwalitatieve vooruitgang onvoldoende is, maar ik heb daarover een andere

mening. Immers, hoe dichter de kandidaat-lidstaten bij de lidstaten komen, hoe groter de psychologische en economische druk is om zich aan te passen aan onze normen. Eens zij lid worden, zal die druk trouwens nog veel groter zijn dan tijdens om het even welke fase van voorbereidende onderhandelingen. Niet omdat ik een onverbeterlijke optimist ben, maar omdat ik weet hoe dergelijke zaken evolueren, maak ik mij minder zorgen over het niveau van de tenuitvoerlegging dan sommige andere lidstaten. Ik meen dat de kandidaat-lidstaten, zodra zij lidstaten worden, hun uiterste best zullen doen om de gangbare normen inzake kwaliteit zo snel mogelijk te evenaren. Dit is een kwestie van nationale trots en van coöperatieve voordelen en nadelen. Ik ben niet van oordeel dat toetreding tot de Europese Unie de druk op de tenuitvoerlegging zal verminderen. Ik behoor tot degenen die menen dat de toetreding de druk op de implementatie zal verhogen. Dat was trouwens ook het geval met al de vorige uitbreidingen en er is bijgevolg geen enkele reden om te vrezen dat het ditmaal anders zal zijn.

Ik kom thans tot de huidige situatie. Het rapport dat de commissie voorlegde aan de Raad Algemene Zaken en dat in Laken zal worden besproken, duidt aan dat wij inzake de toetredingsonderhandelingen een kritische massa bereikten van een tiental kandidaat-lidstaten. Als iedereen tegen hetzelfde ritme blijft werken, zal men eind van volgend jaar zeker in staat zijn de onderhandelingen af te ronden en aan te vangen met de bespreking van de toetredingsverdragen. Tegen 2004 kunnen de kandidaat-lidstaten aldus volwaardig lid zijn en deelnemen aan de Europese verkiezingen.

Het gaat om alle kandidaat-lidstaten, behalve Roemenië en Bulgarije. Deze landen zijn inderdaad niet even ver gevorderd. Momenteel vragen deze landen ook niets, althans niet tijdens mijn aanwezigheid, hoewel ik hun hoofdsteden de voorbije maanden vaak heb aangedaan. Zij houden er volgend tijdsperspectief op na: afronding van de besprekingen tegen 2004 en toetreding in 2006.

Zij vragen niet eerder te mogen toetreden, want ze zijn er niet klaar voor. In Roemenië is veel tijd verloren gegaan. Nu is daar een ploeg hard aan het werk. Zij doet haar uiterste best om de achterstand in te halen. Er is echter nog veel werk voor de boeg, ook in Bulgarije. Dat is de situatie waarmee we worden geconfronteerd. Er zijn tien landen die voldoende vooruitgang hebben gemaakt om zich voor te bereiden op het afronden van de onderhandelingen tegen einde 2002, en om volwaardig lid te worden in de loop van 2004.

Mijnheer Tastenhoye, u hebt verwezen naar de publieke opinie, en die is correct. U mag dit aan mijn onverwoestbaar optimisme toeschrijven, maar ik denk dat het scepticisme – om niet te zeggen de lichte weigerachtigheid – van de publieke opinie in grote mate aan een gebrek aan vertrouwdheid met de problematiek te wijten is. We hebben ook veel te weinig informatie gegeven over hoe deze onderhandelingen verlopen. Iemand die daarover niet goed is geïnformeerd – en waarom zou men goed geïnformeerd zijn als men u daarover niets zegt – hoort al tien jaar dat men het zal doen, alleen nu nog niet. Ik kan me voorstellen dat zo iemand denkt dat de politieke en maatschappelijke leiders van de lidstaten zelf nog niet tot een definitief oordeel zijn gekomen. Die twijfel zal gemakkelijk leiden tot twijfel bij de publieke opinie. Er is ook het aspect van het onbekende. Er wordt veel te weinig uitleg gegeven over wat de

onderhandelingen inhouden, over het acquis communautaire. Het gaat om 88.800 bladzijden met wetten en reglementen, dat is niet niets. Er is ook het probleem van de implementatie en het feit dat de Commissie onderhandelt en de hoofdstukken indeelt. Daarom maak ik me daarover niet te veel zorgen, evenwel niet omdat ik geen belang hecht aan de publieke opinie. Naarmate het vertrouwen groeit, zal een groot stuk van de weigerachtigheid kunnen worden opgevangen.

01.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik dank u hartelijk voor uw zeer uitvoerige toelichting. Ik ben mij bewust van het gigantische werk dat hier moet worden gepresteerd. Het verheugt mij dat de maximale periode van zeven jaar voor vrij verkeer van personen en vrije vestiging een verworvenheid is. Dat neemt toch heel wat onrust bij de bevolking weg.

Wij hebben er nog niet over gesproken, maar ook de buitengrenzen kunnen voor onrust zorgen. Gezien de enorme oppervlakte van Europa en de Oost-Europese landen, worden onze Europese buitengrenzen veel groter. Als u bevestigt dat er in een eerste fase al tien landen bijkomen, zal men zeer snel moeten zijn met de oprichting van een Europese grenspolitie.

Wij weten dat u een groot optimisme uitstraalt, maar ik zou er toch meer voor pleiten om in een eerste fase, in 2004, die landen erbij te nemen waarvan men zeker is dat de toetreding zal lukken. Ik denk dan aan landen als Tsjechië, Hongarije, Malta en Slovenië. Bij die landen is men zeker van een probleemloze overgang. Men kan dan aan de publieke opinie tonen dat een dergelijke operatie kan slagen. Wanneer u nu plots een vlucht vooruit maakt door in één fase de Europese Unie met tien landen uit te breiden, leidt dat tot wrijvingen en zelfs blokkeringen omdat de mechanismen en systemen nog onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Zou u er niet beter aan doen om te starten met een eerste groep landen waarvan men zeker is?

01.04 Minister Annemie Neyts: Mijnheer de voorzitter, in de loop van het afgelopen jaar heb ik alle hoofdsteden van de kandidaat-lidstaten minstens twee keer bezocht voor bilaterale besprekingen. Sommige heb ik zelfs drie of vier keer bezocht. Ik heb dus een bepaalde vertrouwdsheid met de manier waarop de politieke milieus, regeringen en parlementen van de kandidaat-lidstaten aankijken tegen de situatie. Ik kan u verzekeren dat de landen die een toekomstige buitengrens van de Unie hebben, zich ten volle bewust zijn van het probleem. Verder zijn zij zich ook ten volle bewust van hun verantwoordelijkheid en werken zij hard om ervoor te zorgen dat hun buitengrenzen het door Schengen verwachte niveau bereiken. Ik werk daar overigens niet alleen aan. De minister van Binnenlandse Zaken, minister Duquesne, is in al deze landen op bezoek gegaan. Er is constante samenwerking om ervoor te zorgen dat het systeem beantwoordt aan onze bezorgdheden.

Daarbij komt nog dat die landen zelf – het klinkt wat cynisch, maar ik wil het u toch meedelen – geen enkel belang hebben bij het niet goed inrichten van hun buitengrenzen. Die landen staan immers zelf onder een verhoogde immigratiedruk van de aangrenzende staten die geen kandidaat voor de Europese Unie zijn. Het is erg om te zeggen, maar als zij willen voorkomen dat zij zelf overspoeld worden, bijvoorbeeld

01.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Les négociations relatives à l'adhésion représentent un travail de titan. Je me réjouis d'apprendre que la période de 7 ans maximum concernant la libre circulation des personnes et des biens constitue un acquis. Cela apaisera certainement l'inquiétude de la population.

Un autre problème concerne les frontières extérieures dont la longueur s'allongera sensiblement si, dans une première phase, une dizaine de pays rejoignent l'Union. Je plaide pour un élargissement de moindre ampleur, dans un premier temps, avec des pays ne posant aucun problème. Cela permettra d'améliorer la confiance de l'opinion publique. Une procédure d'élargissement englobant 10 pays risque d'aboutir à toute une série d'obstructions et de situations spéciales.

01.04 Annemie Neyts, ministre: Au cours de ces derniers mois, je me suis rendue dans tous les pays candidats. Tous les pays possédant une "frontière extérieure" comprennent que cela entraîne des responsabilités supplémentaires sur le plan des dispositions des accords de Schengen. Ces pays ont conscience du fait qu'ils devront tout particulièrement surveiller leurs frontières extérieures. Les Polonais savent, par exemple, qu'une pression migratoire s'exerce sur leur frontière orientale.

door echte of vermeende Tsjetsjenen of Afghanen, moeten zij ervoor zorgen dat hun buitengrenzen goed beveiligd zijn. Dat is dus in de maak.

Tegelijkertijd moet men toch ook oog hebben voor de bekommernissen van derde landen. Ik bedoel daarmee aangrenzende landen, die momenteel geen kandidaat zijn voor de Europese Unie. Het gaat dan zeker om Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne en andere. Zij zeggen dat het toch niet kan – ik citeer wat Russische ministers mij hebben gezegd – “dat het oude IJzeren Gordijn wordt vervangen door een Schengengordijn.” Daar valt ook iets voor te zeggen.

Wij proberen dus ons ideaal van openheid, dat wij toch hoog willen houden, te combineren met voldoende zorg voor veiligheid. Daarin proberen wij een evenwicht te vinden. Ik kan u wel garanderen dat elke kandidaat-lidstaat die weet dat haar buitengrens een Schengen-buitengrens is, zich haar verantwoordelijkheid volledig realiseert en er het nodige belang aan hecht. Dat geldt zeker ook voor de zone rond Kaliningrad, maar dat is het onderwerp van een interpellatie op zichzelf.

01.05 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mevrouw de minister, hoe staat het met Cyprus, want daar zijn ook problemen gerezen.

01.05 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Où en est-on dans le dossier de Chypre?

01.06 Minister Annemie Neyts: Mijnheer Tastenhoye, dat is geen eenvoudige vraag. Ik kan daarover nu alleen zeggen dat wij trouw blijven aan de besluiten van Helsinki. Wij hopen dat de UNO-besprekingen over Cyprus tot een vreedzame oplossing leiden. Bij ontstentenis daarvan zullen wij met onderhandelingen die momenteel ook al gevoerd worden, gewoon doorgaan.

01.06 Annemie Neyts, ministre: Cela vaut une question en soi. Je ne puis que confirmer que nous poursuivons les négociations avec Chypre, dans le respect des dispositions d'Helsinki.

01.07 Jef Valkeniers (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil mij voor mijn afwezigheid verontschuldigen. Ik was aanwezig in de plenaire vergadering bij de bespreking van het wetsontwerp over de maatregelen inzake gezondheidszorg.

01.07 Jef Valkeniers (VLD): Je remercie la ministre pour son exposé détaillé en réponse aux questions de M. Tastenhoye. Mes questions allaient dans le même sens.

Mevrouw de minister, ik denk dat u erg uitvoerig hebt geantwoord op onze vragen, die met de vragen van de heer Tastenhoye ongeveer gelijk liepen. Bedankt voor uw uiteenzetting.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van de heer Gerolf Annemans aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw over "persberichten als zou de Antwerpse diamantsector iets te maken hebben met de financiering van Al Qaeda, het terroristische netwerk van Osama Bin Laden" (nr. 5643)

02 Question de M. Gerolf Annemans à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture sur "certains communiqués de presse selon lesquels le secteur diamantaire anversoise serait compromis dans le financement d'Al Qaeda, le réseau terroriste d'Osama Ben Laden" (n° 5643)

02.01 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil niet langer spreken dan nodig. U kent de zaak. Ik wil de ongerustheid schetsen van de publieke opinie over de mogelijke link tussen België en de netwerken van Al Qaeda.

02.01 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Le *Washington Post* a publié un article selon lequel deux diamantaires libanais d'Anvers seraient liés au financement du réseau Al-Qaïda

Specifiek maak ik mij als Antwerpenaar ook zorgen over het imago

van de Antwerpse diamantsector die in dat verband is genoemd, maar die het voorbije jaar toch erg veel heeft moeten investeren in het registratiesysteem dat de zogenaamde bloeddiamant uit Antwerpen zou weghouden. Dat systeem werkt al een tijdje. Nu wordt een verband gelegd tussen een conflictdiamant uit Liberia die via Antwerpen in de wereldhandel geglipt is en het feit dat die diamant gekoppeld zou zijn aan een persoon die momenteel wereldwijd op een slecht blaadje staat. Na alle problemen van het afgelopen jaar over conflictdiamanten, maakt de Antwerpse diamantsector zich daarover veel zorgen, temeer dat die sector een miljardensector is met een hoge tewerkstellingsgraad. De rol van de Washington Post in dat voorval doet ook in Antwerpen vermoeden dat er een geheime agenda kan schuilen achter de manier waarop Antwerpen plots met Osama Bin Laden in verband wordt gebracht. Er is een ernstige strijd bezig en Antwerpen dreigt het bijltje erbij neer te leggen als wij die zaak niet goed in de gaten houden.

In Antwerpen heb ik daarover uw partijgenoot, de heer Delwaide, ondervraagd. Ik hoop dat u ertoe in staat bent die band zo formeel mogelijk door te knippen en die kwakkel uit de wereld te helpen. De heer Delwaide was niet al te formeel. Hij zei dat voorzichtigheid was geboden, omdat het onderzoek loopt en omdat de Libanezen die in Antwerpen verhandeld zouden hebben, onbekend zijn.

Ten bate van heel die zaak wil ik u de gelegenheid bieden om daarop te reageren.

02.02 Minister **Annemie Neyts**: Mijnheer Annemans, u hebt verwezen naar het bericht in The Washington Post van 2 november. Zoals u kunt vermoeden hebben we van wat er in dat artikel wordt gezegd tot op heden geen officiële bevestiging. De aantijgingen waren evenwel van die aard dat wij volledige klaarheid wensen in die zaak. U hebt er reeds allusie op gemaakt, er loopt een vooronderzoek bij het parket van Antwerpen. Een speciale task force diamond intelligence heeft zich over die problematiek gebogen. Ik zal u daar dadelijk meer over vertellen. Verder werd de regering van de Verenigde Staten verzocht om alle inlichtingen die het onderzoek kunnen bespoedigen door te geven. Het is immers te gemakkelijk om een aantal zaken te beweren en vervolgens de eventuele harde gegevens niet over te maken.

Met betrekking tot de task force diamond intelligence is beslist dat er gewerkt moet worden aan het versterken van de samenwerking en coördinatie tussen alle overheidsinstanties in verband met het verzamelen van inlichtingen over trafieken van conflictdiamant en illegale diamant. De Ministerraad wordt gevraagd daarvoor extra middelen ter beschikking te stellen. Ik heb goede hoop dat die werkgroep begin volgend jaar van start zal kunnen gaan. Er moet een samenwerking tot stand worden gebracht tussen de gerechtelijke diensten van Antwerpen en Brussel, de douane, Economische Zaken, Financiën, de Veiligheid van de Staat, de militaire recherche en uiteraard ook Buitenlandse Zaken. We zullen ook de ondersteuning van het actieplan van de gerechtelijke dienst Antwerpen, sectie diamant verstevigen.

Ik wil er ook op wijzen dat België, Antwerpen en de Hoge Raad voor Diamant na aanvankelijk in een negatief daglicht te zijn geplaatst in het eerste UNO-rapport terzake nu in een positief daglicht worden

d'Oussama Ben Laden.

La ministre peut-elle fournir des explications au sujet de cet article? Comment couper les ailes à ce canard? L'importance d'Anvers comme centre du diamant est mise en péril: je n'exclus pas qu'il y ait des manoeuvres visant à toucher Anvers dans son rôle de centre diamantaire. Nous ne pouvons pas exclure cette piste.

02.02 **Annemie Neyts**, ministre: Votre question fait allusion à un article de presse paru dans le *Washington Post*, mais dont le contenu n'a pas été confirmé officiellement. Toutefois, l'accusation portée est d'une telle gravité qu'elle est actuellement l'objet d'une information judiciaire à Anvers. D'autre part, une *task force* spéciale baptisée *Diamond Intelligence* se penche sur cette affaire. Par ailleurs, nous avons demandé au gouvernement américain de plus amples informations, afin de mener l'enquête dans ce dossier. Le principal objectif que poursuit cette *task force* est de faire la clarté sur le trafic des diamants de sang et des diamants illégaux. C'est la raison pour laquelle il est nécessaire de mettre en place une coopération entre, d'une part, les autorités judiciaires et militaires et, d'autre part, les responsables politiques.

En ce qui concerne le processus de Kimberley, je puis confirmer également qu'après avoir été

geplaatst, gelet op de inspanningen die worden geleverd om te komen tot een voor iedereen aanvaardbare regeling. Ik zal daarop terugkomen bij het beantwoorden van de vragen over het zogenaamde Kimberly-proces ter bestrijding van conflictdiamant en illegale diamant.

Ik concludeer dat wij zeer waakzaam zijn. Op dit moment zijn wij niet bij machte om de berichten uit The Washington Post te bevestigen of te ontkennen. Ik verzeker u dat wij dit met de nodige aandacht volgen, niet alleen omdat de goede naam van Antwerpen als grootste diamantcentrum ter wereld in het geding is, maar ook omdat wij niet kunnen gedogen dat er op ons grondgebied activiteiten plaatsvinden die – zij het onrechtstreeks – verband houden met de activiteiten van de groep rond Bin Laden en Al Qaeda.

l'objet de suspicions, la Belgique est aujourd'hui l'objet d'une appréciation plutôt positive. Nous ne confirmons ni n'infirmons rien. Nous serons très attentifs à l'évolution de ce dossier, essentiellement parce que nous ne pouvons tolérer ce type de pratiques criminelles sur notre territoire et que la réputation d'Anvers dans le domaine de l'industrie diamantaire est en jeu.

02.03 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mevrouw de minister, ik kan u alleen danken voor uw antwoord en u aanmoedigen om op dit pad door te gaan. De certificatie-inspanningen die een antwoord van Antwerpen vormden op de historie van de bloeddiamant of de conflictdiamant waren enorm groot. Ze zouden ons zeker vooruit gebracht hebben. Dat is de reden waarom ik bijna durf te suggereren dat een eventueel loos bericht in The Washington Post een manipulatie was om Antwerpen een tweede slag toe te brengen. Ik hou in elk geval rekening met die mogelijkheid. We moeten er dus op letten dat dit niet in de onderste lade bij het Antwerps parket terechtkomt en de zaak niet in het ijlle blijft hangen. Ik wil u alleen aanmoedigen om die zaak diplomatiek en anderszins zoveel mogelijk op te helderen.

02.03 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Le secteur a déployé des efforts réellement substantiels dans le domaine de la certification en ce qui concerne les diamants de sang. Je suis personnellement convaincu que cette information peu sérieuse publiée dans le *Washington Post* a été lancée pour permettre à la concurrence de porter un coup sévère au centre diamantaire anversois. J'invite la ministre à continuer à suivre cette affaire sur le plan diplomatique.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van mevrouw Leen Laenens aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw over "de opvolging van het Kimberley-proces" (nr. 5773)

03 Question de Mme Leen Laenens à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture sur "le suivi du processus de Kimberley" (n° 5773)

03.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, zoals u al gedeeltelijk hebt aangegeven in uw antwoord op de vorige vraag kan het belang van het Kimberley-proces moeilijk worden overschat. Ik herhaal mijn vraag die u vroeger als eens bevestigend hebt beantwoord om een gedachtewisseling te hebben met de taskforce die het Kimberley-proces begeleidt.

03.01 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Le processus de Kimberley touche à son objectif ultime: le traçage des diamants à l'échelle mondiale. Je rappelle la nécessité d'organiser à ce sujet une vaste concertation avec la cellule concernée, comme la ministre s'y est engagée.

Wij weten dat er in november zowel in Angola als in Botswana twee belangrijke bijeenkomsten hebben plaatsgevonden. Niet alleen daar maar vooral ook hier tijdens het Belgische voorzitterschap is het van cruciaal belang om ook de Europese partners meer te betrekken bij het Kimberley-proces. Zoals in vele van die internationale initiatieven kan België daarin als het alleen blijft weinig bereiken.

Pour avoir des chances d'aboutir, le processus de Kimberley doit pouvoir compter sur l'appui des partenaires européens.

Ik sluit mij aan bij de bezorgdheid die in The Washington Post werd geuit. Ik zal het artikel niet citeren omdat ik ook een Europees onderzoeksjournalist heb horen verklaren dat er wel degelijk een band bestaat tussen de fondsen van Al Qaeda en de activiteiten die zij ontwikkelen om geld te vergaren via de diamanthandel. Uit zeer

Selon les dires de la presse, au cours des trois dernières années, le réseau Al-Qaida a acheté des diamants à l'armée rebelle sierra-léonaise, par l'entremise de

betrouwbare bron, namelijk een diamanthandelaar die het terrein in Sierra Leone zeer goed kent, weet ik dat de veiligheidsdiensten van de Verenigde Staten reeds meer dan een jaar geleden werden gewezen op het verband dat nu blijkbaar wordt bevestigd.

Ik heb begrepen dat de taskforce diamant intelligence werd opgericht om de relatie tussen de financiering van terroristische netwerken en de diamanthandel uit te klaren. Ik had graag geweten wanneer we iets uitgebreider zullen kunnen ingaan op de resultaten die tot nu toe zijn behaald en de verdere werking van het Kimberley-proces.

commerçants libanais bien connus à Anvers. Bien que l'implication de la bourse du diamant d'Anvers n'ait pas été établie, je demande expressément à la ministre de mener une enquête à ce sujet. En effet, si le commerce du diamant joue un rôle quelconque dans le financement d'Al-Qaida, voici une mission importante pour le groupe de Kimberley.

Comment le processus de Kimberley évolue-t-il et quel est l'état d'avancement de ce dossier en Belgique?

La présidence belge de l'UE a-t-elle permis d'aboutir à une plus grand engagement des partenaires européens?

Dans quelle mesure le groupe de Kimberley sera-t-il associé à l'enquête relative au financement des réseaux terroristes?

03.02 Minister **Annemie Neyts**: Mijnheer de voorzitter, momenteel is er in Gabarone, Botswana, een conferentie aan de gang over het Kimberley-proces. Een van mijn attachés is daar aanwezig. Hij heeft mij het volgende laten weten, ik citeer: "De voorbije nacht heeft de conferentie op het niveau van ambtenaren en experts een akkoord bereikt over de volgende openstaande kwesties: ten eerste, de definitie van conflictdiamant; ten tweede, de publicatie van statistieken en, ten derde, het al dan niet juridisch bindend karakter van de overeenkomst."

Het akkoord zou erin bestaan dat het hier zou gaan om een politieke verbintenis maar geen juridisch bindende overeenkomst. Men is nu bezig met die teksten op papier te zetten. Ik heb die teksten nog niet.

Met andere woorden, in tegenstelling tot wat wij vreesden, is er in Gabarone vooruitgang geboekt. De laatste dagen zag het er naar uit dat er geen vooruitgang zou kunnen worden geboekt. De bijeenkomst in Luanda was niet zeer beloftevol geweest. Deze van juli in Moskou was daarentegen wel beloftevol geweest. Het is altijd bijzonder moeilijk om de uitkomst te bepalen omdat er een zodanig heterogene samenstelling is.

In Moskou vreesden we het ergste maar omdat de voorzitter, vice-minister van Buitenlandse Zaken Ivanov, er een erezaak van heeft gemaakt om vooruitgang te boeken, is dit ook gebeurd. In Luanda is het tegengevallen. We verwachtten dan ook niet veel van Gabarone maar het gaat beter dan we hadden gehoopt.

Op het ogenblik dat de gegevens beschikbaar zijn en onze agenda's het toelaten, ben ik bereid dieper in te gaan op deze zaak. Ik vind dit zeer belangrijk. Het ligt immers voor de hand dat diamant een van de

03.02 **Annemie Neyts**, ministre: En ce moment même, un congrès consacré à cette question a lieu au Botswana. Mon collaborateur m'a informé, cette nuit, que des accords ont été conclus sur les points suivants: la définition du diamant de sang, la publication de statistiques et le caractère juridique contraignant ou non de la convention. Cette dernière aurait un caractère contraignant au niveau politique et non juridique. En ce moment, ces accords sont mis sur papier. Le dossier a donc effectivement progressé, en dépit des appréhensions.

Je souhaite également approfondir cette question, étant donné que le diamant représente une manière idéale de transporter des richesses. Par ailleurs, ce commerce est essentiel à notre économie et nous ne pouvons tolérer qu'il fasse l'objet de suspicions. Nous avons tout intérêt à ce que le commerce du diamant s'opère de manière légale. Il ne peut y avoir aucun doute à ce sujet.

evidente "valeurs refuges" is om rijkdommen te transporteren. Diamant weegt weinig. Tegelijkertijd is deze handel voor de Belgische economie en onze buitenlandse handel van essentieel belang. We kunnen niet het risico lopen dat de hele handel verdacht wordt gemaakt. We kunnen niet het risico lopen dat al wat te maken heeft met diamant van en naar Antwerpen – nog steeds het grootste centrum van de wereld – verdacht wordt gemaakt omdat er illegale trafieken gebeuren. We hebben – de Hoge Raad voor Diamant heeft dit zeer goed begrepen – er alle belang bij om het grootst mogelijke tussenschot op te richten tussen legale diamant en illegale handel erin. Dit is het economisch aspect van de zaak.

Men mag evenmin het ethisch aspect uit het oog verliezen. Dit aspect laat me niet onverschillig. Ik ben echter oud genoeg geworden om te weten dat een economische incentive veel sterker is om goede resultaten te bekomen dan alleen een ethische reden. Er wordt hard aan gewerkt.

We werden geconfronteerd met een aantal moeilijkheden. Op een bepaald ogenblik heeft de Europese Commissie niet geheel ten onrechte erop gewezen dat zij bevoegd was omdat dit onderhandelingen over economische goederen waren. Dit staat bepaald in artikel 133. Wij hebben geantwoord dat het een politieke kwestie was. De VN, de VN-Veiligheidsraad en de sancties is een politieke kwestie. Dit betekent dat de lidstaten bevoegd zijn. Bovendien hebben België en Groot-Brittannië het voortouw genomen in deze onderhandelingen. We wilden dit niet overlaten aan de Commissie. Dit getouwtrek is ondertussen opgelost.

Ik herhaal dat we reeds een hele weg hebben afgelegd. Het gaat niet slecht. Waakzaamheid is echter geboden. Men zal altijd uiterst waakzaam moeten zijn ten opzichte van een goed dat zich omwille van zijn quasi-onaantastbaarheid en gemakkelijk transport zo goed leent tot transactie. Ik herhaal dat we waakzaam zullen blijven omdat we er in alle opzichten alle belang bij hebben. We kunnen niet toelaten dat de voor het overgrote deel legale handel die in België gebeurt in een slecht daglicht zou worden geplaatst omwille van illegale en onethische activiteiten. Ik ben bereid opnieuw dieper op deze zaak in te gaan op het ogenblik dat we beschikken over de concrete resultaten van Gaborone. Ik vermoed dat dit in januari zal zijn.

03.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor haar antwoord. Ik apprecieer dat we in januari uitgebreid op dit punt zullen kunnen ingaan. Ik ga ervan uit dat u – zoals altijd – antwoordt in naam van de regering en dat ik dit antwoord ook van minister Picqué zou hebben gekregen.

Ik wens mee te delen dat ik op een studiedag een interessant document heb gekregen dat werd opgesteld door het departement van Economische Zaken. Ik vermoed dat het zinvol is dat de commissieleden dit document eveneens kunnen ontvangen.

Mevrouw de minister, is het proces reeds zo ver gevorderd dat het reeds op de algemene vergadering van de VN zal worden geagendeerd? Ik weet dat het een van de doelstellingen was dit punt voor het jaareinde te agenderen op de algemene vergadering.

Dans le commerce du diamant, il n'y a pas que l'aspect économique: il y a aussi l'aspect éthique. Je tiens également à souligner que l'enquête a été perturbée par des interventions de l'Union européenne, qui considère le problème comme économique, alors que, pour nous, il est d'ordre politique. C'est ce petit conflit de compétence qui est à l'origine du retard. A présent, la discussion est terminée.

Toutefois, nous devons rester vigilants en ce qui concerne le commerce du diamant car celui-ci peut facilement être exploité à des fins criminelles. Nous devons préserver la réputation de ce secteur, où la criminalité reste tout de même marginale.

03.03 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): J'apprécie l'intérêt que la ministre porte à ce dossier. Le problème sera-t-il inscrit également à l'ordre du jour de l'assemblée générale des Nations-Unies?

Existe-t-il une collaboration étroite avec les différents services de renseignement? Serons-nous tenus informés des poursuites éventuelles entamées à l'encontre des personnes soupçonnées de s'adonner au trafic d'armes ou au trafic de diamants?

Ik meen ook te hebben begrepen dat er een nauwe samenwerking bestaat tussen onze inlichtingendiensten en die van andere landen. Ik wil u niet verhelen dat een aantal maanden geleden in Trends een artikel is verschenen dat een link legde naar Antwerpen. Deze stad zou, niettegenstaande alles, toch een draaischijf blijven voor de handel in ruwe diamant vanuit Angola. In het artikel wordt de heer Georges Forest met naam genoemd. Hoewel zijn verzoek in eerste instantie werd geweigerd, zou hij uiteindelijk toch een zetje hebben gekregen van de Delcrederedienst. Deze zaken moeten worden uitgeklaard. Wanneer wij uitgebreid over de task force van gedachten kunnen wisselen, had ik ook graag geweten of en in welke mate wij inzage krijgen in een aantal met naam en toenaam genoemde probleemgevallen. Dit is niet onbelangrijk met het oog op wat in de volgende vraag zal worden besproken. Vaak duiken de namen van dezelfde personen op, zowel bij de wapenhandel als bij de campagne tegen de bloeddiamant, die nu al een hele tijd loopt.

03.04 Minister **Annemie Neyts**: Mijnheer de voorzitter, ik weet het niet precies – ik zal dat moeten laten nakijken – maar de kans dat de zaak aanhangig kan worden gemaakt bij de Algemene Raad van de Verenigde Naties is klein. Een definitief akkoord over een internationaal certificatiesysteem zou pas tegen medio 2002 moeten zijn afgesloten en pas dan kan het akkoord naar de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

Voor het overige zou het mij ten zeerste verbazen indien een bedrijf van de heer Forest een eventuele risicodekking zou hebben bekomen vanwege de Delcrederedienst. Ik denk dat dit niet klopt, maar ik wil het zeker laten nakijken. Ik hou mij nu reeds gedurende een jaar bezig met deze dossiers en heb nog geen enkel dossier behandeld dat verwijst naar een terrein waar, volgens artikels in Trends en andere, de heer Forest werkzaam zou zijn.

U kunt steeds mondelinge of schriftelijke vragen stellen en wij zullen u antwoorden. Er wordt vanzelfsprekend samengewerkt met al wie inlichtingen kan geven, omdat wij er geen enkel belang bij hebben om welke verwarring dan ook te gedogen tussen legale en illegale diamanthandel, want dat druist tegen al onze belangen in.

Het is wel zo – en dat leidt soms tot misverstanden – dat wij een grote openheid betonen in onze samenwerking met bijvoorbeeld de UNO en andere onderzoeks- of enquête teams naar bij voorbeeld de wijze van naleving van het embargo tegen de activiteiten van de Unità en de goederen die vanuit die gebieden komen die door de Unità in Angola worden gecontroleerd. Ik betoon dezelfde openheid, net zoals de andere ministers en ministeries. Wij worden meer geciteerd dan anderen, zowel in de goede als in de slechte richting, omdat wij niet proberen de problemen zo ver mogelijk van ons af te houden. Doen wij mee aan een embargo, dan doen wij dat te goeder trouw en dan antwoorden wij ook op vragen. Mensen zijn nu eenmaal onvolmaakt, de Belgen ook trouwens, en dan worden er dus wel eens flaters geslaan en dat geven wij dan ook toe. Toch wil ik nog even benadrukken dat wij er het allergrootste belang bij hebben dat die handel zo proper mogelijk wordt gehouden. De diamanthandel maakt een belangrijke component uit van onze buitenlandse handel en wij zouden wel gek zijn die sector verdacht te laten maken.

03.05 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Mevrouw de minister, ik zal

03.04 **Annemie Neyts**, ministre: Il y a peu de chances que la point puisse encore être abordé au Conseil général des Nations Unies. L'accord relatif à une certification internationale pour les diamants ne pourra être conclu que vers la mi-2002. Ce n'est qu'ensuite que cette question pourra être abordée au Conseil général des Nations Unies.

En tant que pays disposant d'une industrie diamantaire, la Belgique a tout intérêt à ce que toutes les accusations relatives à l'origine des diamants soient réfutées. Nous devons veiller à ce que le commerce du diamant soit aussi propre que possible.

Je ne dispose d'aucune information sur l'aide que le service du Ducroire aurait, selon la revue *Trends*, allouée à l'entreprise de M. Forest. Il m'étonnerait que cette information soit correcte.

u een kopie van het desbetreffende artikel in Trends bezorgen.

03.06 Minister **Annemie Neyts**: Ik heb het artikel ook gelezen, maar de verwijzing naar Delcredere was mij ontgaan. Ik wil daarmee niet zeggen dat dergelijke praktijken nooit zijn gebeurd. Ik kan enkel getuigenis afleggen voor de periode dat ik er was. In ieder geval, het lijkt mij hoogst onwaarschijnlijk. We zullen het in ieder geval nakijken.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Vraag van de heer **Ferdie Willems** aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw over "een eventuele actie van het Belgisch Voorzitterschap in verband met de prijsschommelingen in de internationale koffiemarkt" (nr. 5647)

04 Question de M. **Ferdie Willems** à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture sur "une éventuelle initiative de la présidence belge concernant les fluctuations de prix sur le marché international du café" (n° 5647)

04.01 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mevrouw de minister, ik heet u alvast welkom in ons land. U hebt zeker in Qatar minstens geprobeerd goed werk te leveren. De resultaten vormen alvast voer voor een uitgebreide discussie en ik zal er niet over uitweiden. Ik ben graag bereid nog enkele weken te wachten met de bespreking ervan.

De problematiek in verband met de koffie lijkt me echter wel acuut. Een eerste aspect is zeker dat België en Duitsland als enigen koffieaccijnzen heffen. Vandaar mijn eenvoudige vraag of die belasting niet kan worden herzien, minstens voor de biologisch geteelde koffie. Daar wordt de consument alleen maar beter van, want hij krijgt kwaliteit aangeboden.

Een tweede aspect is dat de koffieprijs op het ogenblik op de wereldmarkt nog maar eens een dieptepunt heeft bereikt. Volgens de cijfers waarover ik beschik, krijgt de producent slechts 40 dollarcent, terwijl de kostprijs bijna het dubbele is, namelijk 70 dollarcent. U hoeft geen econoom te zijn om te beseffen dat zulks een ramp is voor de boeren ter plaatse. U hoeft evenmin een derdewereldspecialist zijn om te weten wat de gevolgen daarvan zullen zijn: werkloosheid, armoede, migratie enzovoort.

Ik heb bijgevolg de volgende voor de hand liggende suggesties. Mijn inziens moet er in de markt worden ingegrepen. De grote stocks kunnen bijvoorbeeld worden vernietigd. Naar verluidt zouden er in de Antwerpse haven 2 miljoen zakken koffie liggen, waarvan de overheid de mede-eigenaar is. Kan daar wat mee worden gedaan? Een andere mogelijkheid is het steunen van diversificatie, waardoor overproductie kan worden tegengegaan. Ik meen dat staatssecretaris Boutmans daar ook zo over denkt.

Mevrouw de minister, op 18 september hebben ambtenaren vergaderd om een eventueel ingrijpen in de markt voor te bereiden. De medewerkers van de liberale ministers stonden nogal weigerachtig tegenover zo'n idee, wat ik gelet op hun economisch-liberale visie best kan begrijpen. De ambtenaren die namens de ministers van Agalev en SP.A aan de vergadering deelnamen, hadden daar een lichtjes andere visie over. Zij menen dat hiermee aan de eisen van de antiglobalisten enigszins kan worden tegemoetgekomen en zijn zich terdege bewust van de noodzaak van een of andere maatregel.

04.01 **Ferdie Willems** (VU&ID): Le 29 novembre, une réunion sur les fluctuations de prix sur le marché international du café devrait avoir lieu au niveau européen. Au niveau belge, cela a été fait il y a quelques jours. Sur la question, les avis sont clairement partagés.

La Belgique et l'Allemagne sont les seuls pays membres de l'Union européenne à percevoir encore des accises sur le café. Une suppression est-elle envisagée, par exemple, dans un premier temps, pour le café cultivé biologiquement?

Le gouvernement envisage-t-il de prendre une initiative en ce qui concerne les quelque 2 millions de sacs de café cofinancés à Anvers, à raison de 50% pour l'industrie et de 50% pour les pouvoirs publics?

La Belgique envisage-t-elle de prendre une initiative afin de promouvoir la diversification et, partant, d'éviter toute nouvelle surproduction? Notre pays peut-il soulever le problème au Conseil de ministres européen ainsi qu'auprès de l'Organisation internationale du café à Londres?

La Fédération belge des négociants de café a fait savoir, par l'entremise de son président, Monsieur Rombouts, qu'elle ne s'oppose plus à une intervention

Daarbij werd verwezen naar Colombia waar de koffieboeren wegens de slechte marktomstandigheden uiteindelijk overschakelen op de cocateelt. Op 23 november jongstleden was er weer een vergadering, waar de deelnemers hun uiteenlopende visies trouw bleven. Op zichzelf hoeft dat geen ramp te zijn; het gaat tenslotte om voorbereidende besprekingen op het niveau van de ambtenaren.

éventuelle de l'Etat dans les prix du café. La ministre est-elle au courant de cela?

Er zijn ook positieve geluiden.

Men zegt mij dat de koffiefederatie, bij monde van de heer Rombouts – ik heb het hem niet zelf kunnen vragen – bereid zou zijn zich niet langer te verzetten tegen marktinterventie. Bovendien is staatssecretaris Boutmans, samen met de universiteit van Antwerpen, bezig met de voorbereiding van een colloquium over dit thema dat normaal gezien begin december doorgaat. Er is mij verteld dat er op 29 november een Proba-vergadering is gepland op Europees niveau. Ik heb tegenstrijdige berichten gehoord over het al dan niet doorgaan van deze vergadering. Ik weet het niet, maar ze gaat in elk geval door, misschien ergens in december of in januari. Welk standpunt zal België verdedigen op deze vergadering?

Wat gaat men op Belgisch niveau veranderen aan de accijnzen?

Hoe gaan we deze kwestie Europees aankaarten? Ik besef zeer goed dat dit niet gemakkelijk is, omdat er nogal wat verschillende standpunten zijn en Europa dus weer in verschillende toonaarden zingt. De Fransen hebben, door subsidies toe te staan aan Vietnam, de markt in een heel ongunstige richting geduwd, zodat de producenten van 37% naar 7% zijn teruggevallen. Het feit dat Europa geen richtlijnen vraagt omdat er in Europa toch geen koffie wordt geproduceerd, kan ik enkel maar als hypocriet en als anti-globalistisch omschrijven.

Mevrouw de minister, ik verzoek u dit thema aan te kaarten bij de Internationale Koffie-Organisatie in Londen. Dit is het forum bij uitstek om die thematiek aan te snijden. Ook moet de rol van de Wereldbank hierin nagegaan worden.

Het gaat hier om heel concrete zaken en concrete mensen. Ik ken de streek van Campucinos in Zuid-Amerika en ik weet welk leed daar wordt geleden. Dit gaat om mensen die op deze manier hun job zien veranderen in een ambt voor sukkelaars en dat is werkelijk mensonterend. Als wij hier niets aan doen dan moeten we niet verbaasd zijn als we in Zuid-Amerika te maken gaan krijgen met Tupamaros, het Lichtende Pad, Fark en andere onaangename organisaties die dan inderdaad terroristische methoden gaan gebruiken. Ik denk niet dat dit de bedoeling is, voor wie dan ook. Vandaar mijn eenvoudige vraag over het afschaffen van die koffieaccijnzen, het aanwenden van de overschotten, het streven naar diversificatie en het internationaal aankaarten van de kwestie waar nodig.

04.02 Minister **Annemie Neyts**: Mijnheer Willems, dit punt is niet aan onze aandacht ontsnapt en zoals u zelf hebt aangeduid, zijn daaromtrent reeds enkele vergaderingen opgezet op interkabinetten-niveau, dat wil zeggen, op het niveau van onze respectievelijke medewerkers en ambtenaren. Ze is ook aangekaart door Oxfam, ere wie ere toekomt. Deze kwestie raakt ons allemaal, maar we zijn op zoek naar wat nu de meest efficiënte methode is om het beoogde

04.02 **Annemie Neyts**, ministre: Nous sommes conscients du problème. De nombreuses concertations ont été organisées à ce sujet, notamment avec Oxfam. Cependant, nous sommes toujours à la recherche d'une

effect te bekomen. We kunnen natuurlijk ook nutteloze richtlijnen schrijven om de indruk te wekken dat we er mee bezig zijn. Daardoor gaan we ons minder concentreren op de doeltreffendheid van wat we ondernemen. Nemen we het voorbeeld van de koffie-accijnzen. We heffen inderdaad nog steeds accijnzen op koffie, maar wij denken niet dat deze accijnzen iets te maken hebben met het feit dat er op wereldvlak een overproductie is van koffie. Ook het ministerie van Financiën deelt deze mening. We geloven met andere woorden niet dat er enig verband bestaat tussen de heffing van accijnzen op koffie en de dramatische situatie van de koffieprijzen op wereldvlak.

We geloven dus ook niet dat het tot nul herleiden van de accijnzen een positief effect zou hebben op de wereldprijs van koffie. Fiscaal een onderscheid maken tussen koffie die wordt geteeld volgens gangbare methodes enerzijds en biologisch geteelde koffie anderzijds, is volgens mij strijdig met de regels van de Wereldhandelsorganisatie, ongeacht de moeilijkheden om het bewijs van de ene en de andere productiemethode aan te brengen. Dat is één element.

Een tweede element betreft de stocks van "groene koffie" – niet-gebrande koffie – in de haven van Antwerpen. Eind augustus waren er 3,8 miljoen zakken. Het is in essentie Robusta-koffie, die bestemd is voor levering op de markt van Londen, en niet voor verbruik in België. De stocks behoren volledig toe aan privé-ondernemingen van verschillende nationaliteit en er is dus geen cofinanciering van de Belgische overheid.

Ondertussen blijven we de problematiek onderzoeken. Ik kan u meedelen welke maatregelen er worden genomen om overproductie tegen te gaan. De overproductie is te wijten aan het feit dat landen die vroeger geen koffie teelden, dat nu wel doen. U hebt terecht naar Vietnam verwezen. Sommigen denken dat Vietnamese koffie van slechte kwaliteit is, maar hij wordt toch verhandeld en verbruikt. Zo slecht zal die koffie dus wel niet zijn.

Men vertelt mij hier dat de Raad van de internationale organisatie van de koffie maatregelen zou overwegen met het oog op de verwijdering van koffie van slechte kwaliteit van de markt. Een commissie van vier leden-uitvoerders van koffie en vier leden-invoerders van koffie zou in dat verband maatregelen moeten voorstellen aan het uitvoerend comité voor de vergadering van januari 2002. Wij zullen de kwestie opnieuw op de agenda plaatsen in de Raad van de Europese Unie, in de groep Grondstoffen, teneinde de problematiek verder uit te diepen en na te gaan wat wij kunnen doen. Het zal niet eenvoudig zijn. Wij zien geen maatregelen die de dramatische situatie inzake koffie kan verbeteren. Daarenboven is er binnen de Europese Unie geen voldoende meerderheid voor bijvoorbeeld prijsinterventie, mochten wij dat een goed systeem vinden, wat wij niet vinden.

Ik kan u weinig bemoedigends meedelen over deze zaak, behalve dat we ons bewust zijn van het probleem en dat we eraan werken op de diverse fora die zich daartoe lenen. Het initiatief van staatssecretaris Boutmans over koffie, onder de titel "Bitter coffee", vindt plaats op 7 december. U zult hem echter zelf moeten vragen wat hij daarmee van plan is, want er bestaat weinig duidelijkheid over de voorbereiding of de intenties van het seminarie.

méthode efficace pour obtenir des résultats.

Des accises sont toujours prélevées sur le café, mais il n'y a pas de commune mesure avec le problème de l'évolution dramatique du prix du café au niveau mondial. A mon sens, une diminution des prix restera sans effet réel. Par ailleurs, établir une distinction entre le café biologique et le café normal est contraire aux règles de l'OMC.

Les stocks de café robusta vert non torréfié sont destinés à l'exportation vers la Grande Bretagne et appartiennent à divers propriétaires privés. Il n'y a aucune intervention de l'Etat belge dans le financement.

Pour éviter la surproduction, on pourrait notamment retirer du marché le café de moins bonne qualité. Nous soumettrons ce dossier à l'Union européenne, au niveau du groupe de travail matières premières. Une solution n'est certes pas évidente. Il ne se dégage pas non plus de majorité au niveau européen pour des interventions en matière de prix.

Vous savez que le secrétaire d'Etat, M. Boutmans, a pris une initiative particulièrement intéressante en la matière. Je vous suggère de l'interroger personnellement à ce sujet.

Mijnheer de voorzitter, als ik eerlijk ben, kan ik niet anders zeggen dan dit: we zijn ons bewust van het probleem, het wordt bestudeerd, we zijn erom bezorgd, maar we weten echt niet wat er moet gebeuren om deze situatie recht te trekken.

04.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mevrouw de minister, de problematiek is inderdaad ingewikkeld. Ik ben al blij dat u er de ernst van inziet. Ik ben het met u eens dat de meest efficiënte methode er niet in bestaat om de show te stelen en te gesticuleren.

De koffieaccijnzen zijn niet het ergste probleem. Toch dring ik erop aan dat zo'n anachronisme uit te wereld wordt geholpen.

Over de stock in Antwerpen was mij gezegd dat de overheid daarin participeerde. Indien ik had geweten dat het om louter private goederen ging, dan had ik het hier niet te berde gebracht.

Ik zal zeker en vast de vergadering in januari om een oplossing te vinden voor de overproductie, met aandacht volgen, alsook de besprekingen in de Europese Raad. Overigens, het is niet omdat er vooralsnog geen meerderheid te vinden is in de Europese Raad voor een ingreep in de markt, zoals u opmerkt, dat de situatie niet kan veranderen. Laat België zich desnoods bij de minderheid aansluiten. Het zal alvast een minderheid zijn die gericht is op de derde wereld.

Over uw beoordeling van het initiatief van de heer Boutmans spreek ik mij niet uit. Ik was ook van plan om hem daarover te ondervragen.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

05 **Interpellatie van de heer Ferdie Willems tot de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw over "het nieuwe rapport betreffende de plundering van Congo, voorgelegd aan de UNO-Veiligheidsraad" (nr. 1005)**

05 **Interpellation de M. Ferdie Willems à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture sur "le nouveau rapport concernant le pillage du Congo qui a été soumis au Conseil de sécurité de l'ONU" (n° 1005)**

05.01 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mevrouw de minister, het nieuwe rapport betreffende de plundering van Congo is een ander paar mouwen dan de koffieproblematiek.

Mag ik verwijzen naar wat ik op 17 april 2001 heb gezegd naar aanleiding van het eerste rapport? Het tweede rapport bevestigt in globa het eerste, zij het met andere accenten. Zo beperkt het zich tot bepaalde landen en producten.

Vandaag nog ontkennen dat er een probleem is, zoals sommigen destijds deden, kan niet meer, want het schandaal is nog steeds niet de wereld uit. Een rijk land dat in 1960 nog hetzelfde welvaartspeil had als Zuid-Afrika, is vandaag een van de armste derdewereldlanden geworden. De Congolezen – ik bewonder hen, omdat ze in dramatische omstandigheden optimistisch blijven, luisteren we maar naar hun muziek – verdienen dat niet.

Eens te meer zijn de meest kwetsbaren de sigaar. In sommige streken is 40% van de kinderen ondervoed. De rondzwervende kinderen zijn natuurlijk de eersterangsprooien voor ronselaars van

04.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Le problème est, en effet, compliqué et dramatique. Les accises sur le café sont d'un intérêt secondaire, mais cet anachronisme devrait être supprimé. Je suivrai attentivement les débats de janvier sur la surproduction.

Je suivrai aussi le Conseil européen avec attention: j'espère que la Belgique se rangera du côté de la minorité tournée vers le Tiers-Monde.

Je prends note de votre appréciation quant à l'initiative du secrétaire d'Etat Boutmans et je l'interrogerai moi-même sur ses intentions.

05.01 **Ferdie Willems** (VU&ID): Comment la ministre évalue-t-elle le récent rapport des Nations Unies relatif au pillage des énormes ressources naturelles du Congo, qui comporte des éléments accablants pour certaines entreprises belges? En quelques décennies, le Congo est devenu un des pays les plus pauvres et les plus sous-développés. C'est une honte! Ne faudrait-il pas envisager des auditions d'experts et de témoins afin de déterminer les responsabilités?

Quelles mesures peut-on prendre pour empêcher de tels abus à l'avenir? La Belgique a une

gewapende bendes die hen tot kindsoldaten maken. Andere slachtoffers zijn de vrouwen. In Congo is 15 tot 20% van de soldaten vrouwen. Dat is een huiveringwekkend cijfer. In de oorlogsomstandigheden is het sterftecijfer van de kinderen zeer hoog, 128 op 1.000. Ook het sterftecijfer van zwangere vrouwen bij de geboorte van hun kind ligt onrustwekkend hoog. Vandaar ook dat Unicef heel terecht 10 miljoen besteedt aan de bescherming van kinderen en de beperking van de moedersterfte. Ik citeer graag een uitspraak van een groep vrouwen in Kigali uitgesproken op 25 juni 2000: "Wij, Congolese vrouwen zijn moe van de oorlog die ons verarmde. Wij eisen het vertrek van de troepen. We zeggen neen aan de oorlog, neen aan de schending van de mensenrechten, neen aan de armoede, neen aan de inlijving van onze kinderen in het leger".

Mevrouw de minister, als de situatie in Congo niet verandert, dan dweilen wij met de kraan open en dient onze humanitaire hulp tot niets.

Hiermee staat of valt ons Afrika-beleid. Hiermee staat of valt onze geloofwaardigheid, want de Congolese bevolking vertrouwt ons, Belgen. Ik reken mij daar nu wel toe, hoewel ik een overtuigd Vlaams-nationalist ben. Dat is echter een ander verhaal.

Wij moeten dus iets doen. Vandaar de volgende concrete vragen.

Ten eerste, wat is de Belgische betrokkenheid in heel het dossier? Een positief punt alvast is dat de Belgische instanties goed hebben meegewerkt aan de opmaak van het rapport, wat gebleken is uit mijn contacten met de geraadpleegde ambassadeurs en ministers.

Zoals in het eerste rapport, concludeert het tweede rapport dat de luchthavens van Oostende en Antwerpen de voornaamste draaischijven blijven voor de transit van coltan. Kennelijk houden ook de geruchten aan dat via Antwerpen diamant wordt gesmokkeld, waarmee de rebellen hun activiteiten financieren. Het zou daarbij om aanzienlijke sommen gaan. Alleen al de export van Oegandese diamanten naar Antwerpen zou volgens het rapport 3,8 miljoen dollar opbrengen. Dat is niet niks.

Ik vermeld voorts dat België dit keer in het rapport goede punten heeft gekregen voor de strijd tegen de diamantsmokkel. Over het goede nieuws mag ook worden bericht. Het rapport heeft het over energieke maatregelen, rigoureuze controles en systemen van internationale certificatie. Toch blijft Antwerpen – ik citeer – "de belangrijkste bestemming voor bloeddiamanten, vermits andere landen van Europa geen gelijkwaardige controles toepassen". Ik leid daaruit af dat, indien de andere Europese landen de Belgische methodiek van controles overnemen, dan zou het kwaad de wereld uit zijn. Dat is toch wel een gunstige beoordeling van het beleid van ons land.

Ook in het hoofdstuk over het natuurhout wordt de Belgische situatie aangeklaagd. Personen – men heeft het over Belgen van Armeense afkomst – die bij wanpraktijken betrokken zijn, worden zelfs bij naam genoemd.

Ten tweede heb ik vragen over de in het rapport aangehaalde andere landen. Tot mijn verbazing of ironie moet ik vaststellen dat Martinair, een Nederlandse maatschappij, de rol van Sabena in het transport

responsabiliteit importante, compte tenu de son passé et de ses récentes initiatives de paix au Congo et en Afrique centrale. En outre, les Congolais espèrent encore beaucoup de la part de leur ancien colonisateur.

Je me réfère à deux questions qui viennent d'être posées au sujet du commerce des diamants de sang. La Belgique joue encore un rôle important dans la production diamantaire. Israël n'est d'ailleurs certainement pas en reste dans ce secteur.

Parmi les autres pays africains, je voudrais citer le cas du Zimbabwe. Le rapport décrit la volonté du régime de donner le ton dans la région, afin de masquer sa propre corruption et de percevoir les intérêts des sommes qu'il a lui-même investies dans la guerre.

La lutte pour assurer sa propre sécurité justifiait peut-être une intervention militaire mais, en fin de compte, on entretient artificiellement des situations militaires pour pouvoir piller les richesses naturelles du pays, ce qui devient un but en soi.

Il en va de même au Congo, où la corruption reste aussi présente que sous Mobutu. M. Kabila fils mérite peut-être le bénéfice du doute - il a au moins le courage d'admettre ses fautes et ses faiblesses et de demander de l'aide humanitaire - mais lui aussi est bien seul face à une administration corrompue.

Le FMI et la Banque mondiale essuient des accusations prudentes, mais sévères. Le rôle et la responsabilité de ces institutions méritent une clarification.

Je réclame également un droit de regard dans les rapports mentionnant des entreprises et des ressortissants belges.

van coltan heeft overgenomen. Misschien is dat niet strafbaar. Dat hebt u ook gezegd, mevrouw de minister, maar het blijft een ethisch te verwerpen tactiek. Ik volg u overigens niet wanneer u zegt dat economie het altijd haalt op ethiek. Als wij, politici, hard in een andere richting duwen, kan de ethiek het misschien wel halen.

Wat over Israël in het rapport staat, tart elke verbeelding. De Israëlische International Diamond Industry krijgt van vader Kabila het monopolie op de diamantverkoop en betaalt 20 miljoen dollar voor een handel die een omzet kan halen van 600 miljoen dollar per jaar. Het rapport spreekt van een geheime clause, volgens dewelke die Israëlische firma, via contacten met hoge militairen in Israël, zorgt voor de levering van wapens en de terbeschikkingstelling van wapeninstructeurs aan Congo. Hebben die hoge militairen daar trouwens tijd voor? Aangezien de Israëlische firma slechts 3 miljoen dollar van de overeengekomen 20 miljoen dollar betaalt, blaast Kabila de overeenkomst op, waarna de Israëlische firma het niet-nakomen van het contract bij de rechtbank aanklaagt. De algemene vaststelling in het rapport luidt dat "Israëlische zakenlieden meer en meer verweven raken met de regio".

Voorts wordt de methodiek toegelicht die in Congo, Angola en Sierra Leone gebruikt wordt, waar opnieuw betrokkenen met naam worden genoemd. De tactiek is telkens dezelfde: er worden illegaal diamanten verkocht en de verkoper koopt op zijn beurt met het geld wapens, die door oud-militairen van Israël worden getransporteerd. Dat is een sterk verhaal. Uitgerekend Israël, dat beweert slachtoffer te zijn van terrorisme en te moeten vechten voor zijn eigen bestaan, transporteert het gewapend geweld via illegale handel naar Afrika. Dat zijn ware schurkenstreken.

Dit is moreel absoluut verwerpelijk. Uit de vele vermelde Afrikaanse landen selecteer ik Zimbabwe omdat dit land minder in de focus stond. Het krijgt de hoofdprijs inzake uitbuiting van natuurlijke rijkdommen. Het rapport beschrijft op schitterende wijze de motieven voor deze uitbuiting: de wil een eersterangsrol te spelen in de regio, de wil de aandacht af te leiden van de eigen corruptie, van het éénpartijregime om op die manier de steun voor de eigen dictatuur te krijgen. Ik verwijs naar de Griekse regering Papadopoulos die Cyprus aanviel om in eigen land populariteit te verkrijgen. Bovendien wil Zimbabwe intrest ontvangen voor de investering van vijf miljoen dollar in de rebellie van vader Kabila. Zij hadden hun lesje geleerd in Mozambique waar Zuid-Afrika hun te slim af was, met als gevolg een weerslag van de eigen economie. Dit zijn motieven die tot nadenken stemmen.

Essentieel lijkt mij dat twee jaar geleden de strijd voor onafhankelijkheid misschien een aanvaardbaar motief was voor militaire tussenkomst. Eens ter plaatse wordt die militaire tussenkomst betaald met het plunderen van de natuurlijke rijkdommen. Intussen blijkt dit plunderen zodanig rendabel dat het een eigen leven gaat leiden zodat men de zaken omkeert: de militaire situatie wordt gehandhaafd om te kunnen blijven plunderen. Men roept dan de veiligheid als excuus in. Dit getuigt van een bovenmenselijke schizofrenie.

Volgens vader Kabila past de Congolese regering dezelfde praktijken toe als die uit de periode van Mobutu. Functionarissen komen in het

En ce qui concerne la mise en œuvre d'éventuelles mesures, je demande que des experts soient désignés et que l'on donne aux responsables politiques le temps de formuler des conclusions sérieuses.

gedrang; vader Kabila heeft militaire hulp gekocht met concessies van de natuurlijke rijkdommen van zijn land en laat hiervoor zelfs extra geld drukken wat leidde tot een economische ramp. Dan komt zoon Kabila.

Enkele maanden geleden heb ik de man het voordeel van de twijfel gegeven. Ik citeer nu pagina 18 van het rapport: "Het ziet ernaar uit dat president Joseph Kabila in zijn land echt positieve veranderingen wenst. Hij zoekt ernstig naar buitenlandse investeringen om zo wat de staat nog bezit in de mijnbouwsector te herstructureren, te moderniseren en te liberaliseren." Ik heb de man gehoord in het Paleis der Natie toen ik de eer had onze vice-premier te vergezellen. Hij had de moed zijn eigen zwakheden en fouten toe te geven. Hij had de moed te pleiten voor humanitaire hulp voor de gebieden in handen van de rebellen, dit in tegenstelling tot zijn vader die die mensen gijzelde. Ik had de eer hem even persoonlijk te spreken. Op mijn vraag of hij geen eenzaam man was, deelde hij mij mee dat hij een eenzaam gevecht voert tegen zijn eigen administratie.

Het IMF en de Wereldbank werden in een vorig rapport zeer scherp aangepakt. Zij wisten wat er was gebeurd en werden beschuldigd van schuldig verzuim. Nu formuleert men het voorzichtiger, maar voor de goede verstaander is het nog scherper. Ik citeer bladzijde 26: "De Wereldbank, het IMF en andere internationale geldschieters zijn de beste critici voor hun eigen bijstand." Zij moeten zo vlug mogelijk zelf hun conclusies meedelen over de rol die zij hebben gespeeld. Kan en wil België dit steunen?

Ik ga u de aanbevelingen niet voorlezen. Het zijn er zeven en u kunt ze in het rapport lezen.

Een andere vraag ging over de inzage. Waar Belgische firma's met naam worden genoemd vragen wij inzage in de gegevens, minstens in verband met personen die met naam worden genoemd.

Mijn laatste punt heeft betrekking op de maatregelen. Intussen heb ik vernomen dat de commissie werd opgericht. Ik heb vorige zaterdag van de heer Geens in de Senaatscommissie vernomen dat het thema zal worden onderzocht. Hij heeft daarover op de VRT zeer wijze woorden gesproken. Ik heb echter uit de commissie-Lumumba geleerd dat men experts moet aanstellen, dat men goed moet letten op de scheiding tussen de rol van de experts en die van de politici, en dat men de politici de tijd moet geven om conclusies te trekken.

Wij hebben gezien dat de vice-premier in Zimbabwe met de president in aanvaring is gekomen. Ik kan dat begrijpen, maar dan moet men al die presidenten, krijgsheren en staatshoofden op dezelfde manier aanpakken. Dat schept een probleem, want Frankrijk en Groot-Brittannië beschermen een aantal van die Afrikaanse landen. Verbaal protest volstaat hier echt niet meer. België kan het hierbij niet laten, wij moeten de wapenleveringen aan die landen stoppen en economische maatregelen nemen.

05.02 Minister **Annemie Neyts**: Mijnheer de voorzitter, ik zal proberen te antwoorden op de belangrijkste vragen.

We moeten de Verenigde Naties erkentelijk zijn voor de voortzetting van het werk en voor de ernst van het onderzoek en van het

05.02 **Annemie Neyts**, ministre: Nous devons être reconnaissants à l'égard des Nations Unies d'avoir publié ce document. Le Conseil de sécurité débattera de ce sujet et

document. Het document is vrij recent, het dateert van 13 november 2001. U begrijpt dat wij op twee weken tijd nog geen definitieve conclusies hebben kunnen trekken.

Het addendum dateert van 13 november 2001 en het werd aan de Veiligheidsraad overgemaakt op 19 november 2001. De Veiligheidsraad zal binnenkort terzake een debat ten gronde voeren. Wij kijken met belangstelling uit naar de beslissingen van de Veiligheidsraad. Welke deze beslissingen ook zullen zijn, we zullen ze uitvoeren zoals we de vorige hebben uitgevoerd.

In het algemeen vinden wij dat addendum een kwaliteitsvol werkstuk. Het is evenwichtig en verdoezelt geenszins de complexiteit van de problematiek. Het plaatst de problematiek in het ruimer kader van het conflict in het gebied van de Grote Meren.

Terwijl het onderzoekspanel terecht vooral de aandacht heeft gericht op een aantal cruciale, maar soms minder belangrijke, actoren in gans de problematiek, is de rol van een aantal niet-Afrikaanse landen als eindbestemming of verwerker van grondstoffen moeilijker uit het addendum af te leiden. De aandacht voor een aantal Afrikaanse landen, die rechtstreeks bij het conflict betrokken zijn, lijkt ons relatief bescheiden, terwijl een aantal indirect betrokken landen sterker in de kijker worden geplaatst.

Grondstoffen als koffie en uranium komen helemaal niet aan bod, terwijl ze ook niet zonder belang zijn. De financiële circuits, vaak van maffiose aard, hebben vaak verbindingen met handel in wapens en verdovende middelen, misschien met terrorisme, en gaan vaak schuil achter de commerciële transacties. Ook zij verdienen waarschijnlijk meer aandacht.

Van de niet-Afrikaanse landen komt België waarschijnlijk het meest aan bod in het addendum. Dat komt niet alleen door onze feitelijke en historische commerciële contacten in het gebied van de Grote Meren, maar vooral door de intensiteit en de hoge mate van transparantie waarmee de Belgische autoriteiten en bedrijven samenwerken met het panel.

Wij voeren een bewuste politiek van samenwerking met dergelijke onderzoekspanels. Ik denk dat onze transparantiepolitiek in het addendum als het ware erkend wordt, want al het positieve dat wij ondernomen hebben komt erin aan bod en wordt volop als dusdanig erkend. Wij zijn daar natuurlijk blij om.

Wij hebben bij de interpellatie van mevrouw Laenens al gewezen op de lovende woorden over de rol van België en van de Hoge Raad voor de Diamant inzake de diamanthandel. Mijn meest fundamentele commentaar inzake het addendum betreft het begrip illegaliteit. Het vorige rapport werd vooral rond dat begrip opgebouwd. De toen gehanteerde definitie van illegaliteit was niet duidelijk en dat maakte het niet eenvoudig om een werkzaam onderscheid te maken tussen legale en illegale activiteiten bij de uitbating – en de uitbuiting – van natuurlijke rijkdommen in de Democratische Republiek Congo. Efficiënte maatregelen werden daardoor zeker niet vergemakkelijkt. In het addendum is de nadruk verschoven van het illegale karakter van uitbatingen naar factoren die bijdragen tot het voortduren van het conflict in de Democratische Republiek Congo. Wij vinden dat

prendra une décision prochainement. Nous devons suivre et appliquer ces décisions. Le rapport met davantage en exergue le rôle joué par les pays non africains impliqués dans le pillage des ressources naturelles que celui des pays africains. Il n'accorde que peu d'attention aux matières premières telles que le café ou l'uranium ou aux circuits financiers illégaux liés au commerce des armes ou de la drogue.

Des pays non africains, c'est la Belgique qui le plus souvent évoquée dans l'addendum. La Belgique coopère de manière constructive avec l'équipe en charge de l'étude. Notre transparence politique est reconnue car la Belgique est aussi citée en termes positifs, notamment pour les efforts qu'elle a fournis en ce qui concerne le commerce du diamant.

L'addendum met l'accent sur le concept d'illégalité dont l'interprétation a évolué entre les deux rapports des Nations Unies. Le second rapport établit en particulier un lien entre les intérêts commerciaux, d'une part, et la persistance des accrochages dans la région, d'autre part. Le fait qu'il ne s'agisse pas d'une guerre à grande échelle mais de conflits dispersés et de moindre envergure semble servir les intérêts commerciaux.

A l'attention de M. Willems, qui se réfère aux recommandations formulées par le rapport, je précise que je n'ai encore aucune idée de leur teneur exacte.

Je souhaiterais que le groupe de travail ad hoc chargé de se pencher sur l'exploitation illégale déploie une plus grande activité.

Nous avons également demandé à consulter les données concrètes du rapport, mais il n'est pas d'usage de dévoiler les sources.

bijzonder belangrijk. Vanuit internationaal-rechtelijk en internationaal politiek oogpunt is het belangrijk dat de handel, of de uitbating en uitbuiting van de natuurlijke rijkdommen in Congo, het voortduren van het conflict voedt. Ook de uitbreiding van het conflict wordt er in grote mate door gevoed.

Te veel partijen hebben commercieel en persoonlijk voordeel bij het in stand houden van het low intensity conflict dat op dit ogenblik aan de gang is. Er zijn schermutselingen, er gebeuren allerlei vervelende dingen. Het is geen hete oorlog, maar het is ook niet echt vrede, verre van. Blijkbaar komt het een aantal mensen heel goed uit dat het conflict blijft voortduren. Ons komt het slecht uit, en wij veroordelen het conflict.

Tegelijkertijd betekent dit dat de internationale druk om een eind aan het conflict te maken minder groot is dan het geval zou zijn bij enorme uitbarstingen van geweld. Nu verloopt het conflict aan een trager ritme. Bernard-Henri Levy schrijft daarover in zijn jongste boek trouwens zeer goede dingen.

De onderlinge Congolese dialoog, de zogeheten DDRR over 'désarmement, démobilisation, rapatriement et réintégration' en de terugtrekking van de troepen, zal maar een ernstige kans op slagen krijgen wanneer ook aan de illegale exploitatie van de natuurlijke rijkdommen van Congo een einde wordt gemaakt. Dit is een thema dat ons bezig houdt en dat deel uitmaakt van het Belgische actieplan voor vredesopbouw in Congo. De dialoog moet zeker versterkt worden.

In de lijn van ons actieplan voor vredesopbouw in het gebied van de Grote Meren leveren wij al maandenlang grote inspanningen om de betrokkenheid van de Europese Unie en van de internationale financiële instellingen in de regio te verhogen. Dat begint resultaten op te leveren. Dat neemt niet weg dat wij nog altijd vragen hebben bij bepaalde vormen van financiële hulp, in het bijzonder van rechtstreekse begrotingshulp die door bepaalde landen geleverd wordt aan landen die nochtans rechtstreeks betrokken partij zijn in het conflict. Ik weet dat vorig jaar nog onze noorderburen bij die landen behoorden. Ik weet niet of dat nu nog het geval is.

Er is wellicht enige verduidelijking wenselijk vanwege het VN-panel of de Veiligheidsraad omtrent het statuut van de aanbevelingen waarnaar u hebt verwezen. Zijn dat politiek aanbevelingen of zijn ze meer dan dat? Ze zullen dat zelf moeten beslissen en wij zullen navenant handelen.

Ik kan u ook nog melden dat de ad-hoc-werkgroep Illegale Exploitatie, die een aantal acties heeft ondernomen naar aanleiding van het eerste rapport, volgens mij en de betrokken ministers een meer permanent karakter moet krijgen, vooral met het oog op de opvolging van de onderzoekscommissie in de Senaat die vorige week van start is gegaan. Wij willen ons vanzelfsprekend niet bemoeien met de werkzaamheden van die werkgroep, maar we willen ze graag bijstaan met alle informatie waarover wij beschikken.

We hebben het onderzoekspanel dat dit rapport of dit addendum heeft opgesteld om extra informatie gevraagd. We hebben ook inzage in de concrete gegevens gevraagd. U weet dat daarnaar wordt

Nous avons donc l'intention d'agir mais ne pouvons le faire sans disposer de ces données.

Le groupe de travail « exploitation illégale » va maintenant exposer son rapport au gouvernement. Nous serons attentifs à ses recommandations et sommes décidés à enrayer les pratiques incriminées.

Quoi qu'il en soit, l'Union européenne a beaucoup moins de « protégés » qu'auparavant. Un changement de mentalités est en train de s'opérer car chacun s'accorde à penser qu'il faut mettre un terme à la situation terrible que connaît l'Afrique subsaharienne.

verwezen, maar ze worden niet altijd toegevoegd. Ik moet u echter zeggen – het is een beetje paradoxaal – dat het niet gebruikelijk is dat panels van de Verenigde Naties en opvolgingscommissies inzage geven in hun bronnenmateriaal. Dat is natuurlijk om redenen van confidentialiteit, maar u begrijpt dat we dan in een soort van catch22-situatie zitten. We willen natuurlijk graag optreden wanneer zou blijken dat daar illegale dingen gebeuren, maar als men ons de gegevens niet geeft, dan kunnen we dat moeilijk doen. Het is een moeilijke situatie.

We zullen ook graag het overleg met de belanghebbende partijen zoals de ngo's, de industrie, het Parlement en de internationale gemeenschap voortzetten. We doen dat trouwens ook in verband met de winning en handel in diamant. De ad-hoc-werkgroep Illegale exploitatie zal zo snel mogelijk verslag uitbrengen aan de regering. Dat verslag zal een analyse van het rapport van het addendum en van de respectieve aanbevelingen bevatten. Wij moedigen de werkzaamheden van de onderzoekscommissie aan en kijken met belangstelling uit naar de aanbevelingen.

Ik kan alleen maar herhalen dat wij op dat vlak absoluut niets te verbergen hebben, integendeel. Wij hebben er alle belang bij dat er paal en perk wordt gesteld aan deze activiteiten. U hebt gezegd – en dat wil ik u ter informatie meedelen – dat u denkt dat binnen de Europese Unie ieder zijn geliefkoosde zwarte schaapjes en zijn geliefkoosde beschermelingen heeft. Ik zou niet durven beweren dat dit niet zo is, maar het is nu toch veel minder het geval dan vroeger. Een van de grootste en voornaamste pleitbezorgers van strenge acties ten aanzien van Zimbabwe is het Verenigd Koninkrijk, wat men op het eerste zicht niet zou verwachten. Er is daar dus toch een verandering in benadering, omdat iedereen begaan is met wat er in sub-Sahara-Afrika gebeurt en wil bijdragen tot het beëindigen van die afschuwelijke situatie. Iedereen beseft dat dit pas zal lukken als we die situatie een halt kunnen toeroepen.

05.03 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik kan begrijpen dat u deze zaken niet ten gronde hebt bestudeerd. Ik had overigens slechts een uurtje nodig om mijn vragen op papier te zetten. De lectuur van dit document is voldoende duidelijk.

Met deze interventie wou ik onze inbreng in dit dossier verduidelijken. Ik heb aan uw reactie gezien dat u daarmee wel degelijk rekening kunt en wilt houden. Ik heb dat gezien in uw beeldtaal en ik heb het gehoord in uw antwoord. Interventies als deze hebben dus zin om een dossier te begeleiden. We hebben ook vertrouwen in de werkgroep, maar ik vrees dat, werkgroepen kennende, concrete resultaten heel lang zullen uitblijven en dat men dan met vijgen na Pasen aan komt zetten.

Ik ben geen jurist, maar ik weet voldoende van rechtspraak af om te zeggen dat de legaliteit geen sinecure is. Er is sprake van een terechte accentverlegging naar concrete feiten, meer bepaald naar de oorlog die men laat aanslepen, precies om andere dingen te doen. Ik heb een motie van aanbeveling ingediend die helemaal niet agressief naar de regering toe is. Zij bevat enkele aanbevelingen, zoals internationale regels voor de diamanthandel, directe terugtrekking van de vreemde troepen op straffe van maatregelen, stopzetting van

05.03 Ferdy Willems (VU&ID): Je crois comprendre que vous comptez prendre nos objections en considération. Cette intervention se justifie donc. Nous faisons confiance au groupe de travail «exploitation illégale» mais nous craignons que ses résultats se fassent trop attendre. J'ai déposé une motion comportant une série de recommandations qui emporteront peut-être aussi votre approbation. Je continue à suivre ce dossier et je regrette que ce thème soulève si peu d'intérêt au sein de cette assemblée. Je suppose que la motion de recommandation que je vais déposer sera, pour la énième fois, contrée par une motion pure et simple. Comment pourrait-on, dans ces conditions réaliser quelque chose de positif dans ce

illegale handel, het indienen van een rapport van het IMF aan de Veiligheidsraad en de concrete uitwerking van de aanbevelingen. Ik neem aan dat dit ook uw instemming kan meedragen. Ik blijf dit dossier ten gronde volgen en ik kan alleen maar vaststellen dat, bij een thema dat Congo aanbelangt en waar werkelijk dramatische dingen gebeuren, dit Huis heel weinig belangstelling toont. De minimale aanwezigheid bij zo een belangrijk onderwerp spreekt boekdelen. Dat stelt me een beetje teleur.

Parlement, si l'on persiste dans le petit jeu de la majorité contre l'opposition?

05.04 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Uw antwoord geeft aan dat wij dezelfde bezorgdheid delen. Het is een essentieel element in het vredesproces in Congo om dit uit te klaren. Ik hoop dat de regering, zodra de werkgroep verslag uitbrengt bij de regering, via een commissie inzage krijgt in dit verslag. Voor de rest vertrouw ik op de collega's van de Senaat dat zij via een onderzoekscommissie tot de nodige resultaten zullen komen.

05.04 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Cette réponse démontre que le processus de paix au Congo retient l'attention de la ministre et nous attendons avec impatience les recommandations du groupe de travail.

Moties Motions

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Ferdy Willems en Jacques Lefevre en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Ferdy Willems
en het antwoord van de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw,
vraagt de regering om op Belgisch, Europees en wereldvlak maximaal te ijveren voor:

1. de invoering van controles op de internationale diamanthandel, gelijkwaardig aan de in België gangbare systemen terzake;
2. de directe terugtrekking van alle vreemde troepen uit Congo en, bij ontstentenis hiervan, de stopzetting van wapenleveringen aan en het invoeren van internationale diplomatieke en financiële sancties tegen landen die hun troepen in Congo houden;
3. de directe stopzetting en sanctionering (zowel juridisch als financieel via herstelbetalingen aan Congo) van alle in het rapport genoemde illegale handelspraktijken, hetzij rechtstreeks begaan in Congo zelf, hetzij gerealiseerd via transit-handel;
4. het voorleggen aan de Veiligheidsraad van een rapport vanwege de Wereldbank, het IMF en andere financiële instellingen over de rol van hun tussenkomsten in de financiering van het conflict in Congo;
5. de concrete uitwerking van de aanbevelingen van het rapport."

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Ferdy Willems et Jacques Lefevre et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Ferdy Willems
et la réponse de la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture,
demande au gouvernement de s'employer au maximum à l'échelon belge, européen et mondial:

1. à faire en sorte que le commerce international du diamant soit soumis à des contrôles comparables à ceux qui sont systématiquement effectués en Belgique;
2. à obtenir que toutes les forces militaires étrangères soient immédiatement retirées du Congo et, à défaut, à obtenir que cessent les livraisons d'armes aux pays qui maintiennent des troupes au Congo et que des sanctions internationales de nature diplomatique et financière soient prises à l'encontre de ces pays;
3. à faire en sorte qu'il soit immédiatement mis fin à toutes les irrégularités commerciales citées dans le rapport, qu'elles soient commises directement au Congo même ou par le biais du commerce de transit et que ces irrégularités soient sanctionnées (par des mesures juridiques aussi bien que financières, celles-ci consistant à verser des réparations au Congo);

4. à garantir que soit soumis au conseil de Sécurité un rapport de la Banque mondiale, du FMI et d'autres institutions financières sur l'effet de leurs interventions dans le financement du conflit dont le Congo est le théâtre;
5. à s'assurer que les recommandations du rapport soient exécutées."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Jean-Marc Delizée.

Une motion pure et simple a été déposée par M. Jean-Marc Delizée.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

05.05 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, die aanbevelingsmotie is wel een positieve motie.

05.05 Ferdy Willems (VU&ID): Cette motion est positive.

05.06 Le président: La motion pure et simple a été déposée à 16 heures 29 et 30 secondes. Le ministre ayant parlé jusque 16.30 heures, on n'a donc écouté que 30 secondes de sa réponse.

05.07 Ferdy Willems (VU&ID): Op deze manier degradeert men het Parlement tot een kindertuin. Wat men hier ook doet aan positieve reacties, het is altijd hetzelfde. Trouwens, hetzelfde gebeurde bij de bespreking van de toestand in Afghanistan.

Deze motie was niet agressief maar positief. Wij zullen onze rol als democraten blijven spelen. Een lid van de meerderheid, zelfs zonder de uiteenzettingen te hebben gehoord, dient een eenvoudige motie in omdat het nu eenmaal moet. Het is het Parlement onwaardig. Kindjes onder elkaar spelen op een eerlijke manier. Dit is het Parlement onwaardig en ik zal dat morgen ook in de plenaire vergadering herhalen.

05.07 Ferdy Willems (VU&ID): Monsieur Delizée passe en coup de vent pour signer une motion pure et simple. De la sorte, le Parlement devient vraiment une sorte de jardin d'enfants, bien qu'entre eux, les gosses témoignent généralement de plus de fair-play. Ma motion de recommandation est extrêmement prudente et nullement négative à l'égard du gouvernement. Il n'empêche qu'un membre de la majorité passe, sans avoir entendu un seul mot du débat, en coup de vent pour déposer une motion pure et simple. C'est scandaleux!

05.08 Le président: Pour ma part, je ne peux que regretter que certains – et j'insiste bien sur le "certains" – membres de la majorité soient fréquemment absents de cette commission.

Cependant, la motion était déposable.

05.09 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le président, j'aimerais intervenir dans cette discussion.

J'ai beaucoup de sympathie et de respect pour M. Willems qui a, avec d'autres collègues, développé une interpellation sur le sujet du pillage des ressources au Congo. Je partage certainement beaucoup de préoccupations de M. Willems dans ce dossier comme dans d'autres. Je pense que nous souhaitons tous au sein de ce parlement que la vérité soit faite sur des faits qui se sont produits au Congo. Je crois que la commission d'enquête chargée de faire la lumière sur le meurtre de Patrice Lumumba a montré que notre assemblée pouvait parfaitement effectuer un travail de qualité, un travail historique, un travail de vérité et aboutir à ce que la lumière soit faite, même sur des événements qui se sont passés il y a quarante ans.

05.09 Jean-Marc Delizée (PS): Met alle respect voor de heer Willems en zijn interpellatie, moet ik u zeggen dat hoewel wij hier allen de waarheid over Congo willen achterhalen, vastgesteld moet worden dat aangezien in de Senaat een onderzoekscommissie werd opgericht die zich over dat onderwerp buigt en die haar rol moet kunnen spelen, een motie van aanbeveling mij hier totaal misplaatst lijkt.

Il en va de même dans ce dossier-ci. Mais dès lors qu'une commission d'enquête ayant le même objet se réunit au Sénat, nous devons laisser à nos collègues sénateurs la possibilité de faire leur travail et de tirer leurs conclusions.

Dès lors, même si l'on peut se préoccuper du sujet, je ne pense pas qu'il soit opportun de déposer une motion motivée à l'adresse du gouvernement, et ce afin de permettre à chacun de travailler correctement. C'est la raison pour laquelle j'ai déposé la motion pure et simple. Celle-ci a été déposée presque au terme de la discussion générale; elle peut donc être retenue comme telle. Mais n'y voyez nullement la manifestation d'une volonté de ne pas faire toute la clarté sur ce dossier.

Tout comme la commission Lumumba, la commission d'enquête du Sénat devra dire les choses telles qu'elles sont après avoir fait un travail de fond. Je ne pense pas qu'il y ait lieu d'interpeller davantage le gouvernement à ce stade de l'évolution du dossier.

05.10 Le président: Avant de mettre fin à cette querelle de procédure, l'auteur de la motion motivée a le dernier mot.

05.11 Ferdie Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, sta mij toe nog een klein punt aan te halen. Mijn enige bedoeling is dat deze resolutie de positie van de regering en van de Senaatscommissie versterkt. Ondertussen creperen mensen, maar men wacht heel rustig op de besluiten van de Senaatscommissie.

Ik begrijp niet wat hier negatief aan is. Ik blijf herhalen dat de personen die deze eenvoudige motie hebben ingediend, niet eens gehoord hebben wat ik heb verteld en bovendien mijn tekst niet hebben gelezen. Ik blijf bij mijn appreciatie dat het dit Parlement onwaardig is. Ik vraag me werkelijk af wat men in deze omstandigheden met positieve intenties nog zinnig kan doen. Ik vraag me dat niet zonder cynisme af.

05.12 Le président: Je crois que c'est un peu une parodie de démocratie.

05.11 Ferdie Willems (VU&ID): C'est un camouflet pour tous ceux qui souhaitent travailler de manière positive et constructive à la Chambre! Pendant qu'ailleurs des gens crèvent, on attend ici tranquillement les résultats du débat au Sénat.

05.12 De voorzitter: Ik geloof dat dit een parodie is op de democratie!

06 Question de Mme Claudine Drion à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture sur "les conclusions et les suites de la quatrième Conférence Ministérielle de l'OMC au Qatar" (n° 5832)

06 Vraag van mevrouw Claudine Drion aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw, over "de besluiten en de gevolgen van de vierde ministeriële conferentie van de WHO in Qatar" (nr. 5832)

06.01 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, madame la ministre, nous avons eu avec le premier ministre – vous étiez d'ailleurs encore à Doha – un petit débriefing au cours duquel il voulait nous proposer les conclusions. Nous lui avons répondu que ce n'était pas terminé, que l'Inde était en train de bloquer le processus...

Ceci pour introduire ma question et avoir votre première impression – car nous aurons un débat approfondi à la suite de l'annonce du premier ministre. Comment estimez-vous que la position de la Belgique a été rencontrée dans la déclaration finale de Doha?

06.01 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Op welke punten werd het standpunt van België met betrekking tot de WHO in de eindverklaring van Doha bijgetreden?

De handel vertegenwoordigt een aantal zeer belangrijke democratische uitdagingen. Op

Vous le savez, notre groupe ainsi que plusieurs collègues d'autres groupes sont intéressés par les questions du commerce international, car nous pensons qu'il y a là des enjeux de démocratie très importants. J'aimerais que vous nous disiez comment le gouvernement compte associer le parlement dans les deux prochaines années. Nous savons que pour les 18 prochains mois, la quasi-exclusivité des négociations va avoir lieu à Genève dans le cadre habituel des processus de négociation. Nous n'ignorons pas que ceux-ci ne sont guère transparents puisque dans le cadre de la préparation au sein de l'Union européenne par exemple, en tant que parlementaires, nous n'avons pas accès à l'ordre du jour des comités 133 et à la manière dont ils sont préparés en Belgique.

Comment comptez-vous accroître la participation du parlement à la préparation de ces négociations, étant entendu que pour les différents sujets, tant au niveau des services, des droits de propriété intellectuelle et de l'agriculture déjà en cours, que pour les nouveaux éléments décidés à Doha, certains dossiers importants ne nous permettent pas de nous contenter de dire que cela relève du domaine de l'Europe? Nous ne voulons pas de perte de souveraineté. Nous voulons garder un contrôle parlementaire sur l'intergouvernemental. Comment envisagez-vous cela avant le futur débat que nous aurons ensemble?

06.02 Annemie Neyts, ministre: Avec tout le respect que je dois à cette institution dont j'ai été membre de 1981 à 1994, je suis déçue et je partage le sentiment de certains d'entre vous de voir qu'à aucun moment au cours de l'après-midi, vous n'avez été davantage présents pour les discussions. Je me permets de souligner, et je m'adresse aux absents, que les demandes de transparence et d'échanges démocratiques perdent beaucoup de leur substance lorsqu'on se rend compte de la situation.

En ce qui concerne Doha, nous en discuterons plus tard plus en détail, mais je considère que le résultat final est au-delà de toutes mes espérances, car en matière de méthode de travail, nous avons trouvé à Doha une façon de procéder qui a permis la participation de toutes les délégations qui le désiraient, et cela par le biais de la mise en place, d'une part, d'une assemblée plénière (assemblée générale avec succession rituelle de tous les discours), et d'autre part, de ce que l'on a appelé la commission plénière ("the committee of the whole" en anglais) où nous avons entamé la discussion du projet de déclaration ministérielle, c'est-à-dire le Harbinson II.

Au bout de quelques heures, il a été décidé de confier les différents chapitres de cette déclaration à des comités ouverts travaillant sous la direction de facilitateurs, qui n'étaient ni Américains ni Européens, c'est-à-dire membres d'aucun des deux grands blocs économiques soupçonnés d'être en collusion pour diriger tout ce qui se déroulerait par la suite. On a essayé d'en trouver parmi les pays en voie de développement, mais nous n'avons pas réussi.

Pour moi, lors de cette conférence, les pays en voie de développement ont fait preuve d'une véritable maturité politique. Ils avaient très soigneusement préparé les travaux, ils s'étaient réparti les rôles et il y a eu de nombreuses interventions. Par exemple, pour les pays ACP, le Kenya, la Zambie et d'autres encore sont intervenus.

welke wijze wil de regering in de loop van de komende twee jaar het Parlement betrekken bij de onderhandelingen die de WHO continu in Genève zal voeren? Wij willen voorkomen dat onze soevereiniteit erbij zou inboeten en willen de parlementaire controle versterken.

06.02 Minister Annemie Neyts: Wij kunnen in de toekomst nog nader op Doha ingaan. Het resultaat overtreft onze stoutste verwachtingen.

Om te beginnen heeft de werkmethode de deelname van alle betrokken partijen tijdens de plenaire vergadering maar vooral tijdens de plenaire assemblee mogelijk gemaakt. Diverse hoofdstukken van de Verklaring werden toevertrouwd aan open comités, voorgezeten door gangmakers die Amerikanen noch Europeanen waren. De ontwikkelingslanden hebben een heuse politieke maturiteit ten toon gespreid en hebben een belangrijke rol gespeeld door in de Verklaring accenten in hun voordeel te leggen. De agenda in Doha is aldus tot een ware ontwikkelings-agenda uitgegroeid.

Het kleiner maken van de kloof tussen rijke en arme landen was eenieders bekommernis. Deze verklaring komt aan dat streven tegemoet, inzonderheid de tekst over de geneesmiddelen. Die tekst beperkt zich niet tot wat holle

Et ils ont joué un rôle très important, qui a permis d'imprimer à l'ensemble de la déclaration de véritables accents en faveur des pays en voie de développement et des moins développés parmi eux.

Il est donc très judicieux de dire que l'ordre du jour de la conférence de Doha est un véritable programme de travail de développement – en anglais: "The Doha Development Agenda" – qui comporte des négociations. Cela est on ne peut plus vrai.

Nous étions tous – les uns un peu plus que les autres – très préoccupés de faire en sorte que les résultats de cette conférence soient de nature à refermer ou à rendre moins profond le fossé entre pays riches et pays pauvres plutôt qu'à l'élargir et nous y sommes parvenus.

Un élément extrêmement important est la déclaration concernant l'accès aux médicaments et la santé publique. Le texte qui a été approuvé dans ce domaine ne se contente pas de déclarations pieuses et stériles. Car c'est ce que nous redoutions le plus puisque c'était la voie la plus facile. Ce texte a de la consistance et a été adopté à l'unanimité, c'est-à-dire y compris les Etats-Unis et la Suisse qui étaient parmi les plus grands opposants à ce type d'approche.

Nous avons également pris l'engagement de proposer et de mettre au point, d'ici le début de l'été prochain, des solutions pour les pays en voie de développement qui ne disposent pas des capacités de production de médicaments. Cela concerne toute la problématique de la production parallèle, des différenciations de prix, etc. Cette problématique est terriblement compliquée parce que, si elle est mal étudiée et que les solutions sont mal calibrées, cela risque de mettre à mal la notion même de propriété intellectuelle. Or, je crois que nous ne le voulons pas, pas plus que les pays en voie de développement. Ces derniers ont d'autres formes de propriété intellectuelle, qu'ils veulent protéger. Ils n'ont donc aucun intérêt à vider de sa substance l'accord ADPIC, qui touche aux aspects du commerce relié à la propriété intellectuelle.

Cela est très bon. Tous les engagements en matière d'assistance technique, en matière d'acquisition de compétences et d'expériences dans le chef des administrations et des gouvernements des pays en voie de développement sont très importants au niveau des négociations.

J'attire votre attention sur le fait qu'il faudra maintenant veiller à ce que tous les gouvernements, y compris le nôtre, honorent l'engagement qu'ils ont pris en approuvant cette déclaration. En fait, nous nous sommes engagés à apporter des fonds supplémentaires car ce ne sont pas les moyens actuels de l'OMC qui suffiront à étoffer un tel système. Mike More, que je connais bien, m'a dit qu'il viendrait pleurer sur mon épaule si le gouvernement belge ne donne pas l'argent promis. La lettre est déjà arrivée, demandant que nous honorions nos promesses. J'ai du mal à convaincre certains collègues mais j'espère que les choses vont aller mieux.

En matière d'environnement, il y a des préoccupations belges et des préoccupations européennes. L'UE et la plupart des partis en Belgique ne voulaient pas s'engager, avant même le début des négociations, à éliminer toutes les formes de subsides à l'exportation

frases, het is een inhoudelijk zeer sterke tekst. Er werden oplossingen gevonden voor landen zonder autonome productiemiddelen. Dat was een zeer delicate aangelegenheid. Wij zijn echter in ons opzet geslaagd, zonder het begrip intellectuele eigendom aan te tasten.

Nu moet erop worden toegezien dat alle regeringen hun verbintenissen nakomen, met alle pecuniaire verplichtingen van dien. Dat slaat ook op ons land, en sommige collega's zijn moeilijk te overtuigen.

Op milieugebied beoogden wij niet de afschaffing van de exportsubsidie voor landbouwproducten. Wij hebben ons ertoe verbonden op dat vlak onderhandelingen aan te knopen, zij het zonder resultaatsverbintenis.

De Europese Unie wilde eveneens vooruitgang boeken op het stuk van de mededinging.

Bij de besprekingen over minimumnormen inzake arbeid stuitte wij echter op een muur. Ik heb voor een zo groot mogelijke transparantie jegens de delegatie geopteerd. Via enkele delegatieleden hebben wij vernomen dat de heer Somavia alle moeite van de wereld gehad heeft om het akkoord dat op 12 november binnen het IAB bereikt werd over de sociale dimensie van de globalisering, erdoor te krijgen.

Die moeilijkheid heeft ons tot voorzichtigheid aangezet.

Wij hebben dus alle redenen om tevreden te zijn.

Ik heb er geen bezwaar tegen om u de agenda van de comités 133 mee te delen.

De teksten van Doha zijn grotendeels beschikbaar op het internet. Ik zal u hier verslag

en matière agricole. C'était notre position dès le départ. Nous avons dit qu'il n'était pas possible d'inscrire le résultat auquel il fallait aboutir dans le projet de déclaration avant même que les négociations aient commencé. C'est exclu! Nous n'imposerons cela nulle part, il n'y a donc aucune raison pour nous de l'accepter.

Certains pays anglophones se sont échinés à nous dire: "with a view on phasing out" ne signifie pas "phasing out". Tiens, c'est intéressant! A la suite de nos remarques, ils ont ajouté les mots fatidiques et essentiels: "Nous nous engageons à commencer les négociations sans préjuger de l'issue, entre autres, de la réduction des subsides "with a view on phasing out". On va voir. Ce n'est pas moi qui ai négocié mais c'était une grosse préoccupation.

D'autres déclarations sont très importantes pour nous: l'accès aux médicaments, toute la partie "mise en œuvre en faveur des pays en voie de développement", la perspective de négociations multilatérales sur la protection de l'investissement direct étranger. Avancer en matière de compétition était très important pour l'UE.

Pouvoir commencer à parler, étudier et négocier les liens entre les accords commerciaux et les accords en matière d'environnement était très important pour les raisons que vous connaissez. Ces deux types d'accords sont en train de suivre des pistes tellement différentes qu'ils risquent de devenir incompatibles alors que nous voudrions qu'ils se soutiennent et se renforcent mutuellement. Cela a été accepté et c'est extrêmement important, cela n'a pas été facile.

On a buté sur un mur en ce qui concerne les normes fondamentales du travail. On n'a pas réussi à aller plus loin que ce qui figure déjà dans la déclaration de Singapour de 1996.

J'ai agi avec la délégation belge comme je l'ai fait avec vous. J'ai donc joué la carte de la transparence maximale à l'égard de tous les membres de la délégation dont deux parlementaires en leur disant d'aller en séance plénière et d'y écouter ce qui s'y disait.

Par certains membres de la délégation, et sans préjuger de leur attitude car il leur revient de la formuler, nous avons appris que M. Somavia avait eu un mal fou à obtenir l'accord du 12 novembre au sein du bureau de l'Organisation internationale du travail concernant la mise en œuvre et l'intensification des travaux sur la dimension sociale de la globalisation. Il ne l'a obtenu que de justesse.

Les réactions ont été de dire que si c'était déjà si difficile à l'OIT afin de dépasser ce qu'il y a aujourd'hui, une certaine prudence est de rigueur. Le Conseil des ministres de l'Union européenne a reformulé sa déclaration qui a été ajoutée au procès-verbal de la conclusion de cette session extraordinaire, commencée le vendredi et achevée le mercredi avec l'approbation de la déclaration ministérielle à savoir que l'Union européenne continue à travailler dans le sens indiqué. Personnellement, j'ai des raisons d'être satisfaite car jusqu'il y a peu, avant la conférence, je pensais que nos chances de réussir étaient de moitié.

Pour ce qui est de l'ordre du jour des comités 133, j'en discuterai avec mes collègues mais je ne vois où serait le problème pour vous faire tenir l'ordre du jour d'autant plus que nous le faisons tenir aux

blijven uitbrengen en de NGO's blijven informeren. Ik denk dat men moet blijven ageren opdat een parlementair forum in het kader van de WHO kan blijven bijeenkomen, zodat de parlementsleden over hun bekommernissen van gedachten kunnen wisselen.

parlementaires européens. Les parlementaires ont l'ordre du jour du 133.

Les textes de Doha sont nombreux sur le net – sur le site web de l'OMC notamment – et sont donc disponibles. Je continuerai, tant qu'on me prêtera vie politique, à agir comme je l'ai fait jusqu'à présent, c'est-à-dire à vous faire rapport et à avoir des réunions avec les ONG sur la progression des travaux. L'ordre n'est pas repris dans la déclaration ministérielle parce que tout le monde n'est pas d'accord mais je pense qu'il faut continuer à agir afin qu'un forum parlementaire puisse se réunir à intervalles réguliers dans le cadre de l'OMC.

Une réunion a eu lieu à Doha mais il n'y a pas eu d'engagement de se réunir régulièrement. Vous connaissez mon point de vue et c'est aussi celui de Pascal Lamy. Il faudrait le prévoir car il serait positif que les parlementaires puissent échanger des idées entre eux et exposer leurs appréhensions. Il n'y pas que les appréhensions et les souhaits de la Belgique. Il y a 141 autres Etats et parlements qui ont leurs préoccupations tout aussi légitimes que les nôtres. Le tout est de les concilier.

06.03 Le président: Sur ce dernier point, j'ai constaté que la résolution du Parlement européen demande une assemblée parlementaire consultative dans le cadre de l'OMC.

06.04 Annemie Neyts, ministre: C'est effectivement une demande du Parlement européen.

06.05 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Comme vous le constaterez à l'occasion du débat approfondi sur cette question, je ne partage pas entièrement votre enthousiasme, madame la ministre. Néanmoins, j'estime qu'il y a des avancées dans les quelques domaines que vous avez relevés, notamment en ce qui concerne les médicaments et les conventions internationales sur l'environnement.

Vous nous annoncez que nous allons recevoir les ordres du jour du comité 133. C'est déjà un tout petit pas vers plus de transparence. La portée de ma question était plus vaste mais, à nouveau, nous y reviendrons. Proposez-vous que le forum parlementaire qui sera un jour mis sur pied devienne cette instance de contrôle parlementaire? J'estime que les parlements nationaux doivent continuer à jouer un rôle très important. En effet, jusqu'à preuve du contraire, l'OMC reste intergouvernementale. Je pense qu'il faudra aussi approfondir cette question.

Toujours en matière de transparence, je voudrais formuler une remarque au sujet de la question de M. Willems sur les fluctuations de prix sur le marché international du café. Vous demandiez quelle était l'action de M. Boutmans dans ce domaine. Comme les parlementaires qui suivent régulièrement la commission le savent, la Belgique a pris une initiative pour soutenir les petits producteurs de café, dans le cadre du *fair trade*. En ce qui concerne les cultures biologiques, la Belgique a fait de même pour le Fonds d'investissement en faveur des PME. Je pense donc que le secrétaire d'Etat a la volonté de soutenir une production équitable de café.

L'incident est clos.

06.05 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Ik deel uw enthousiasme niet volledig, maar er werd wel vooruitgang geboekt. Stelt u voor dat het parlementair forum de plaats wordt waar de parlementaire controle wordt uitgeoefend? Ik ben er voorstander van dat de nationale parlementen die controle blijven uitoefenen.

Het incident is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 17.03 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.03 uur.